

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu „Mira“ v
Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravištvu „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Ljubljani, 16. februarja 1907.

Štev 7.

Današnja števila obsega 8 strani in
ima prilogo „Slovenski Tehnik“.

Družba sv. Mohorja na Ko- roškem leta 1906.

Geslo: „Mohorjevih udov število
je verskega in slovenskega
duha merilo“.
Koledar za l. 1903.

Ravnokar je čas, ko je treha zopet nabirati
za naš največji ljudski kulturni zavod, „Družbo
sv. Mohorja“, starih in novih učencev in učenk.
Brezdvomno smemo omenjeno družbo tako ime-
novati, saj zlasti po obmejnih slovenskih pokra-
jinah vlada in država za ljudsko izobrazbo s svo-
jim raznarodovalnim namenom prav malo ali nič
ne stori.

Kot jako uspešno nabiralno sredstvo za
družbenike se je v prejšnjih letih izkazala primer-
jalna statistika, v koliko je družba glede udov
v tem ali onem kraju napredovala ali nazado-
vala. Zato bodo številke gotovo tudi etos storile
svojo dolžnost, „+“ naj vzpodbuja k nadalj-
nemu napredku, „—“ pa naj opominja h pobolj-
šanju. Zidajmo vsi nadalje na našem velikem
izobraževalnem zavodu, da si ohranimo svojo
grudo in slovenski jezik!

Marsikdo je gotovo že težko pričakoval šte-
vilke, ki mu naj povejo, kak uspeh je imel njegov
trud. Radoveden je, ali je njegov trud prekosil
sošeda, ali je bilo narobe. Morebiti bodo „črtice“
marsikaterega neprijetno zadele, toda naj pomisli,
da si jih je najbrže zakrivil sam; letos naj gleda,
da jih prekriža, in veselje bo plačilo za trud.
Komur je procvit družbe na srcu, se gotovo ve-
seli številke, ker te bolj jasno govore, kakor naj-
lepše besede. Številke se nadalje veseli tisti, ki si
je svest, da je storil svojo dolžnost, in po pra-
vici pričakuje pohvale. Čč. gg. poverjeniki naj
smatrajo kot svojo versko in narodno dolž-

nost, da bo družba letos napredovala vsaj
za toliko, kolikor je lani nazadovala.

**Razmerje po koroških slovenskih deka-
nijah.**

Dekanija	leta 1905	leta 1906
1. Beljak	425 udov.	360 udov.
2. Borovlje	800 „	796 „
3. Celovec	471 „	456 „
4. Dobrlavas	1073 „	1050 „
5. Pliberk	1293 „	1302 „
6. Rožek	656 „	620 „
7. Spodnji Dravograd	161 „	167 „
8. Št. Mohor	420 „	375 „
9. Tinje	407 „	361 „
10. Trbiž	134 „	99 „
11. Velikovec	555 „	544 „
12. Po raznih krajih	44 „	39 „

Navedene številke nam povedo, da je bilo
število Mohorjanov na Koroškem v letu 1906 za
265 manjše od onega v l. 1905. Napredovali ste
samo dve dekaniji, in sicer pliberška za 9 udov
ter dravograška za 6 udov; vse druge so naza-
dovala; najbolj beljaška za 65 udov, nadalje
tinjska (—46), šmohorska (—45), rožeška (—36),
trbiška (—34), dobrolska (—23), velikovška (—11).

Po posameznih župnijah slovenske Koroške
je stanje Mohorjevih udov v l. 1906 sledeče:

1. **Dekanija Beljak.** Beljak in Perava 23
(—31), Podkloster 34 (—7), Zila 39 (—5), Šteben
pri Bekštanju 81 (—15), Loče 74 (+3), Brnca
42 (—10), Št. Lenart pri 7 stud. 67.

Vseh udov v tej dekaniji je 360 (—65). Vse
župnije razven Loč so nazadovala, najbolj ob-
čutno Beljak in Perava, Štebenj in Brnca. Malo
dobre volje, in ta nazadek se bo popravil.

2. **Dekanija Borovlje.** Kapla v Rožu 78
(—1), Kotmaravas 100 (+10), Bilčovs 77 (—4),
Sveče 128 (—8), Št. Janž v Rožu 71 (—1), Pod-
lubljelj 37 (+2), Slov. Plajberg 40 (—), Ljubelj
20 (—), Borovlje 22 (—), Sele 78 (—1), Bajtiše 13 (+2),
Glinje 25 (+2), Žihpolje in Golšovo 50 (—11),
Šmarjeta v Sp. Rožu 57 (+6).

Med vsemi dekanijami je ta najmanj naza-
dovala, namreč v celoti samo za štiri ude. Na-
predovalo je pet župnij za 22 udov, najbolj Kot-
maravas (+10) in Šmarjeta v Sp. R. (+6), na-
zadovalo jih je šest in sicer za 26 udov, najbolj
Žihpolje in Golšovo (—11) in Sveče (—8), druge
pa so ostale enake. Krepko delavsko gibanje, ki
se je začelo v zadnjem času v teh krajih, bo
gotovo pomnožilo število Mohorjanov, zlasti ker
ravno v teh krajih tudi nasprotniki napenjajo
vse moči.

3. **Dekanija Celovec.** Celovec 198 (—20),
Št. Rupert 0 (—2), Vetrin in Zakamen 27 (+9),
Hodiše 56 (—3), Skofiče 38 (+1), Otok 23 (—5),
Poreče 10 (—1), Dholica 54 (+3), Breza 24 (—4),
Gospasveta 20 (+7), Čančje 3 (—) Št. Jurij 3 (—).

Vseh udov v tej dekaniji je 469 (—15). Na-
predovale so štiri župnije med njimi najbolj Ško-
fiče in Gospasveta, ki je zadnja še nekoliko slo-
venska župnija proti severu; nazadovalo je šest
župnij, med temi najbolj celovška, a vendar
je to za celovške razmere še vedno ugodno šte-
vilo. Skrb celovških rodoljubov bo, da popravijo
na žalost nasprotnikov letošnji nazadek. Nabiranje
novih udov med slovensko delavsko organizacijo
gotovo ne bo brezuspešno. Dve župniji ste ostali
enaki, zastoj pa iščemo v zadnjem imeniku
župnijo č. g. Sirnika, t. j. Št. Rupert, kjer je to-
liko slovenskih delavcev.

4. **Dekanija Dobrlavas.** Dobrlavas 114
(—17), Št. Vid 104 (+4), Št. Kancijan 115 (—1),
Globasnica 61 (—5), Železna Kapla 173 (—2),
Obirsko 26 (—4), Št. Lipš 63 (—20), Žitaravas
90 (+13), Rebrca 62 (—2), Šteben 30 (—5),
Jezero 62 (—5), Ravno 30 (+2), Korte 23 (—),
Apače 40 (+1), Galicija 19 (—11), Kamen 26
(—4), Mohliče 16 (—3).

Cela dekanija šteje 1050 (—23) udov in je,
kar se tiče števila družbenikov, na drugem mestu.
Pet župnij je napredovalo skupno za 40 udov,
med temi najbolj Št. Lipš; nazadovalo pa je 11
župnij in sicer za 69 družbenikov, in sicer naj-

PODLISTEK.

Na zborovanju.

(Šaloigra v enem dejanju.)

Osebe:

Luka Klobasar (pivovarnar,
mesar, gostilničar): drž. poslanec
Florjan Godlja: župan,
Janez Škric: obč. tajnik;
Miha Pudelj: obč. slugainredar;
Robert Pallitzer: učitelj;
Gostilničar pri „Nemškem Nacelju“.

Vsi nemčurji.

Kmetje.

Dejanje se vrši v gostilni pri „Nemškem Nacelju“.

Gostilniška soba (z enim oknom na cesto.) Pri mizi se-
dijo: Godlja, Škric, Pallitzer, v sredi med njimi državni
poslanec Luka Klobasar. Več miz.

1. prizor.

Klobasar (pogleda na uro): Čas bi bil,
da bi pričeli!

Godlja: Počakajmo, da pride Pudelj!
Poslal sem ga, naj nalovi kmete, sami tako ne
pridejo.

Pallitzer: Te kmečke buče se ne dajo
spraviti tako z lahka. Tiči v svoji umazani luknji
in spi kot medved v svojem zimskem brlogu.

Škric: Pač ne vedo kaj je politika. Suha
klobasa in frakelc žganja, to je vsa kmečka politika.

Pallitzer (smehljaje): No, moj ljubi gos-
pod Škric, mislim tudi vaša politika nič ni boljša.
Suha klobasa in literpiva! Pomislite, gospod Škric!
Škric: Nisem velik prijatelj klobas, gos-
pod učitelj.

Godlja: Posebno takrat ne, če jih dobiš
samo v gostilni. Kaj ne, moj ljubi tajnik? (Vsi
se smejejo.)

Škric: Gospod župan, vaš Pudelj je tudi
prava mevža. Cel popoldan že leta okoli, pa še
nobenega kmetavzarja ni spravil sem!

Škric (pogleda skozi okno): Glejte že pri-
haja, pa — sam! Oh Pudelj!

2. prizor.

Pudelj (vstopi ves poten in utrujen. Briše
si obraz, komaj govori): Gospod župan, ni mo-
goče spraviti koga iz brloga. Ta vročina! (Gleda
željno po steklenicah.)

Godlja (nevoljno in jezno): Pojdi se solit!
Pudelj: Ali si pustil jezik doma?

Pallitzer (Pudelju): Za vas bi bilo tudi
boljše, če bi bili ostali pri šivanki, kot da ste
se postopili za občinskega slugo in redarja. Vi
niste za politiko!

Godlja: Drugokrat vzemite sabljico s se-
boj, saj ste redar!

Pudelj (nevoljno, skoraj z jokajočim gla-
som): Letal sem okoli, da sem skoraj izgubil
noge, govoril sem in prigovarjal, da mi je zmanj-
kalo že besedi in da mi je postalo grlo čisto
suho (gleda po steklenicah), a vse brez uspeha!

Godlja: Ali si povedal, da sem te jaz
poslal?

Pudelj: I, seveda sem! Rekel sem po-
vsod: Jaz občinski sluga vam rečem ino pravim,
gospod župan so rekli, da morate priti na zbo-
rovanje. Vaš poslanec, gospod Klobasar, ki vas
že čakajo pri „nemškem Nacelju“ bodo podali
svoj račun. Golaž je že kuhan in pet sodčkov
piva vas čaka.

Pallitzer: In kaj so kmetje rekli?

Pudelj: Smejali so se in eden je rekel,
naj mu pošlje poslanec pismo, kar mu je dol-
žan na mesu. Hoče imeti vse črno na belem.

Pallitzer: Neumne kmetske buče!

Pudelj: In rekel sem tudi: če ne pridete
na zborovanje, bodo gospod župan odložili žu-
pansko čast in bodele potem videli, kaj bo, ko
ne bodele imeli župana!

Godlja: In kaj so kmetje rekli na to?

Pudelj (sramežljivo): Eden je rekel, da
si bodo potem izvolili mene za župana. (Vsi se
smejejo.)

Škric: Ti pa bi bil, ti, in osla bi vzel za
prvega svojega svetovalca! (Smeje.)

Pudelj: In za drugega svetovalca tebe,
moj ljubi Škric!

Pallitzer: Potem bodo vsaj trije osli v
občinskem odboru.

Godlja: Kaj pravite, gospod učitelj? Mis-
lite, da sem bil jaz do zdaj edini osel v občin-
skem odboru? (Učitelj se glasno smeji.)

Pustite prepri! Gospod Škric, idite vi in
spravite kmete sem!

Škric: Ne morem, ne morem; noga me
boli. Ne grem več med kmetavzarje, odkar so
me vrgli iz gostilne. Komaj hodim.

Naročajte edini koroški slovenski list „Mir“!

bolj Dobrlavas in Galicija, dočim je pri enakem številu ostala ena župnija. Železna Kapla nam kaže s svojim visokim številom, da ravno hribovci radi berejo. Poljanci, posnemajte jih!

5. Dekanija Pliberk. Pliberk 223 (+5), Vogrče 65 (-11), Šmihel nad Pliberkom 250 (+9), Kazaze 53 (+6), Žvabek 57 (+5), Št. Danijel 49 (-), Devica Marija na Jezeru 205 (-3), Guštanj 57 (-5), Možica 111 (+7), Črna 116 (-3), Kotlje 47 (-1), Koprivna 43 (-4), Javorje 25 (+1).

Po številu udov ima ta dekanija prvenstvo med drugimi na Koroškem, šteje namreč 1302 družbenika. Pliberška in dobrolska dekanija pričate s svojim častnim številom Mohorjanov, da v teh krajih še prebiva po večini nepokvarjeno in najbolj zavedno slovensko ljudstvo.

Pliberška dekanija je poleg dravograške edina, ki je lani napredovala za 9 udov. Vseh župnij, ki so v tej dekaniji napredovale, je šest, ter so skupno poskočile s številom 34 družbenikov, največji prirastek je bil v Šmihelu in Možici; šest župnij je nazadovalo, in sicer najbolj občutno Vogrče, ena župnija je ostala enaka.

6. Dekanija Rožek. Domačale 23 (+1), Lipa nad Vrbo 29 (-1), Rožek 45 (-4), Št. Jakob v Rožu 145 (-4), Podgorje 59 (-5), Št. Ilj 64 (+20), Dvor 76 (+5), Gozdanje 35 (-2), Št. Jurij 24 (-33), Pečnica 16 (-3), Na Dravi 19 (-12), Skočidol 55 (+2), Logavas 30 (-).

Vseh udov je torej v tej dekaniji 620 (-36); napredovale so samo štiri župnije za 27 Mohorjanov, najbolj je poskočila šentiljska župnija; sestre, za njo! Osem jih je padlo za 64 udov, največ udov je izgubil Sv. Jurij, kaj je temu krivo? Številka 33 je prevelika! Na noge za to leto! Tudi Drava je padla za 12 udov. Logavas je ostala pri starem. Bratje in sestre ob meji, na noge!

7. Dekanija Sp. Dravograd. Sp. Dravograd 37 (+1), Črneče 43 (+1), Libeliče 52 (+2), Suha 25 (+2), Ojstrica 9 (-), Ettendorf 1 (-).

Ta dekanija je poleg pliberške druga, ki ni nazadovala; v nobeni župniji ni število Mohorjanov padlo, ali se je povišalo, in sicer v štirih župnijah, ali pa je število udov ostalo pri onem v prejšnjem letu.

8. Dekanija Št. Mohor. Št. Mohor 4 (-) Melviče 35 (+1), Št. Štefan na Zili 33 (-4), Čače 29 (-1), St. Pavel na Zili 15 (-1), Zilska Bistrica 52 (-4), Gorje 18 (+1), Brdo 57 (-1), Blače na Zili 21 (+2), Borlje 45 (-39), Št. Jurij na Zili 66 (-).

Ta dekanija je glede nazadovanja udov na tretjem mestu; nazadovala je namreč od 420 udov v l. 1905 na 375 v l. 1906., torej za 45 Mohorjanov. Samo župnija Borlje je padla za celih 39 družbenikov, gotovo bo letos to rano popravila. Kakor se vidi, je v tej dekaniji nazadovalo šest župnij za celih 50 udov, a napredovale so le tri, dočim ste dve ostale pri starem.

9. Dekanija Tinje. Tinje 34 (-21), Grabštanj 62 (-4), Št. Peter 22 (-5), Pokrče 40 (-13), Medgorje 33 (-), Radiše 58 (-9), Podkrnos

28 (-), Žrelec 9 (+1), Št. Jakob ob cesti 11 (+1), Slov. Šmihel 10 (-1), Št. Lipš 10 (-), Št. Tomaž 15 (-4), Timenica 13 (+1), Otmanje 1 (-), Podgrad 15 (+8).

V tej dekaniji je vseh udov 361 (-46), med vsemi dekanijami, ki so nazadovale, je ta na drugem mestu; najbolj je padlo število udov v tinjski župniji, nadalje v Pokrčah in Radišah; napredovale so samo štiri župnije za neznatno število 11 udov, nazadovalo pa jih je sedem; štiri so ohranile prejšnje število. Vpoštevati se mora prodirajoče nemškutarstvo v tej obmejni dekaniji, kjer so šole večidel nemško organizovane, torej pravi germanizacijski zavodi, nikakor pa ne učilnice, kakor jih imajo pametni narodi. Radi tega ljudje tudi nimajo veselja do slovenskega čitanja, ker ga ravno tako malo ali pa še manj razumijo, kakor nemško.

10. Dekanija Trbiž. Trbiž 9 (-7), Žabnice 17 (19), Rabelj 6 (-6), Ukve 22 (-4), Ovčjasvas 15 (-2), Kokovo 6 (+6), Vrata 14 (-4), Pontabel, 5 (+2), Lipaljasvas 4 (+1), Ponteba 1 (-), Naborjet 0 (-1).

Vseh družbenikov v tej dekaniji je bilo l. 1906 99 (-35). Tu se pač vidi pomankanje organizacije. Niti enega slovenskega društva ni v tej dekaniji. Brez društvenega življenja bomo vedno propadali. In vendar bi se z dobro požrtvovalno voljo dalo tudi tukaj kaj doseči. Ravno Kanalska dolina je v narodnem oziru najbolj zapuščenca. Najbolj mora narodnjaka boleti nazadovanje v Žabnicah, kjer so padli Mohorjani od 36 na 17. Tam bi moralo biti ravno nasprotno. Število družbenikov v tej dekaniji je padlo v šestih, napredovalo v treh župnijah; v italjanski Pontebi je ostalo enako. Gotovo se bodo rodoljubi v tej dekaniji potrudili, da privedejo pod okrilje Mohorjeve družbe v tem letu kolikor mogoče veliko število Slovencev in Slovenk. Kje je Naborjet?

11. Dekanija Velikovec. Velikovec 15 (-1), Št. Rupert 110 (-), Grebinj 44 (-10), Šmarjeta 43 (-6), Št. Jurij na Vinogradih 30 (+1), Grebinski kloster 41 (-1), Št. Štefan 23 (-), Vovbre 30 (+12), Ruda 50 (-7), Gorenče 11 (-6), Krčanje 21 (+1), Djekše 56 (-2), Kneža 12 (+12), Št. Peter 58 (-4).

V tej dekaniji je bilo v l. 1906 544 udov, za 11 manj, kakor prejšnje leto. Število Mohorjanov je padlo v osmih župnijah za 37 družbenikov, poskočilo je v štirih župnijah, v dveh pa je ostalo enako. Narodno gibanje, ki se je ravno v novejšem času pričelo v tem okraju, bo brez dvomno tudi Mohorjevi družbi privedlo novih bratov in sester. Velikovška dekanija se je v največji dobi v narodnem oziru velikovala, naj ne pozabi tudi Mohorjeve družbe!

12. Po raznih drugih krajih smo nazadovali za neznatno število 5, kar pa nima tolikega pomena, ker so ti Mohorjani raztreseni po nemških krajih, kjer nimajo stalnega prebivališča.

Iz tega pregleda vidimo, da je v vsem skupaj nazadovalo 69 župnij in razni kraji za 468 družbenikov, dočim je poskočilo število Mohor-

janov samo v 41 župnijah za 203 ude; v 20 župnijah pa je ostalo enako, kakor prejšnje leto.

Na 100 prebivalcev pride dobrih pet Mohorjanov.

Tako sem pokazal, kako je stanje naše dične družbe med koroškimi Slovenci. Moralo bi biti boljše, ako bi vladale pri nas, kakor v drugih deželah, zdrave razmere. Toda vlada in naš nemški sosed ovirata s svojim barbarskim ravnanjem koroškega Slovenca v kulturnem razvoju. Če bi imeli pri nas šole, a ne ponemčevalnic, bi Slovenec gotovo bil že na isti stopnji olike, če ne celo na višji, kakor Nemci.

Zato pa, rojaki, „Družba sv. Mohora“ bodi nam pravi slovenski šolski zavod, ki poučuje naše od vlade zanemarjeno ljudstvo! Koroški Slovenec, pomagaj si sam, in Bog Ti bo pomagal!

Koroške novice.

Državnozbornske volitve se vrše v torek, dne 14. majnika, ožje volitve, kjer jih bo treba, pa dne 23. majnika. To je sedaj določeno za stalno.

Seifriz kandidat v slovenskem volilnem okraju. Nemškim nacionalcem se je vendar posrečilo „pridobiti“ Seifriza za kandidaturu v „slovenskem“ volilnem okraju, dasiravno se je je hudo branil. Mož pač ve, da je to grozdje zanj zelo kislo, in zato se je tako branil zopet stopiti kot kandidat pred „svoje“ volilce. Je pač težko, kajti Seifriz nima ničesar, s čimer bi mogel dokazati volilcem, da je kaj storil zanje v državnem zboru, kvečjemu ako jim pove, koliko dijet se mu je izplačalo za čas njegovega „poslanstvovanja“ in koliko približno mora ta ali oni njegov volilec več plačati davka zato, da je „velezaslužni gospod poslanec“ Bogu čas kradel na Dunaju celo leto. Seveda s takimi „rehenšaftsbrihti“ o državnozbornskem delovanju volilci niso ravno preveč zadovoljni, in gospod Fr. Seifriz nima upanja, da bi ga ljudje na shodih hvalili in častili za njegovo „neumorno, vztrajno in občekoristno“ — molčanje v državni zbornici. Seifriz se boji svojih volilcev! Ubožnejšega ubožnega spričevala pač ni treba iskati za „ljudskega zastopnika“, za državnega poslanca!

Socijalni demokratje kandidirajo vsled sklepa dunajskega osrednjega strankinega vodstva v slovenskem volilnem okraju na Koroškem voditelja kranjske socijalne demokracije, Etbina Kristana. Sicer pa postavijo socijalni demokratje v vseh volilnih okrajih na Koroškem svoje kandidate. Vodja koroških socijalnih demokratov, Riese kandidira v Celovcu in Beljaku. Za celovško okolico je določen neki Lukas.

Za beljaški okraj se potezuje cela vrsta nemških kandidatov. Kakor smo že poročali, je eden teh kandidatov tudi gimnazijski profesor dr. Angerer. V sredo so pa sklicali Orašev atej zaupni shod v Beljak, da bi na kak način napravili mir med kandidati. Kakor čujemo, so

Godlja: Izgovorov imate vedno dovolj. Gospod učitelj, bodite tako prijazni in —

Pallitzer (jezno): Vi ste možje, vi! Neumnih kmetavzarjev se bojite. (Vzame klobuk in odide.)

3. prizor.

Škric: Naj le poskusi sam! Bomo videli, s kakšnim uspehom bo prišel nazaj.

Godlja: Na Pudelj pij! (Porogljivo) ker si tako dobro opravil svoj posel!

Pudelj (pije v dolgih požirkih): Presneto sem bil žejen! Ta vročina, in letal sem kot pes!

Godlja: Gospod poslanec, naše ljudstvo je pač še nezrelo za politiko! In neumno, neumno.

Klobasar: Vem, vem! Pač manjka nemške omike. Ti slovenski hujskači so vzrok, da je ljudstvo neumno.

Godlja: Saj pravim, ti slovenski hujskači hočejo slovensko ljudstvo čisto posloveniti, kar je toliko, kot napraviti iz njih neumneže.

Klobasar: In še svojega poslanca nočejo poslušati, ki jim hoče podati račun o svojem delovanju.

Škric (zase): Pač ne boš mogel veliko povedati o svojem delovanju.

Pudelj: Ne vedo, kaj je politika!

4. prizor.

Gostilničar vstopi in hodi jezno po sobi. Škric: No, kaj pa je vam danes, da se držite kot češmiljev grm? Ali se je vam pivo skisalo?

Gostilničar (zamahne z roko): E, kaj lahko postaneš nevoljen!

Godlja: Kaj pa se je zgodilo?

Gostilničar: Kaj, kaj? Golaža sem dal skuhati za najmanj petdeset ljudi in moral ga bom sam pojesti in pivo tudi sam popiti!

Pudelj: Če hočete, jaz vam radovoljno pomagam.

Gostilničar: Ti si tudi povsod tam, kjer je kaj zastoj!

Godlja: Le potolažite se! Imeli bomo še imenitno zborovanje.

Kmetje bodo že prišli. Pustim jih s palico prignati!

Škric (pogleda skozi okno): A, učitelj že prihaja! Glej, glej, nekaj jih vendar prižene s seboj! (Šteje): Eden, dva ... deset! Deset jih prižene! Pomislite, deset! Zdaj bomo pa že lahko zborovali!

Gostilničar (gre gledat k oknu): Na, deset ljudi, jaz pa imam petdeset porcijonov golaža. Vrag vzemi tako zborovanje! (Odide.)

5. prizor.

Škric: Saj imaš že itak dovolj polno možnjo!

Pudelj: Tudi gostilničar ne ve, kaj je politika.

Godlja: Žalostno, žalostno! Bog se usmili moje občine!

6. prizor.

Učitelj s kmeti vstopi. Vsi z nevoljnimi obrazi. Kmetje se vsedejo k drugi mizi in gledajo jezno na gospodo.

Godlja (kmetom): No, pa ste vendar prišli! Seveda se človek težko spravi z doma.

Pallitzer: Zdaj pa lahko začnemo. (Pogleda na uro.)

7. prizor.

Gostilničar vstopi in gre h kmeti mizi.

Gostilničar (kmetom): Vas bi tudi morali s kleščami vleči v gostilno. Pri moj duh, cel božji dan tičite doma, ali se ne naveličate poslušati regljanje svojih bab? Imeniten golaž imam, da ga je veselje gledati. Boste kaj pili? Piva, oče, ne? In porcijon golaža? Imeniten golaž, da vam povem!

Škric: Le naročite si ga kmetje, da boste lažje poslušali!

(Učitelj se namuzne.)

Kmet: Nisem lačen. Imam še nekaj klobas doma.

Škric (županu): Saj pravim, to je kmečka politika.

Kmet: Žejen sem pa res; prinesite mi ga vrček.

Kmetje (vsi): Meni tudi, da ne bomo pri suhem.

(Gostilničar odide.)

8. prizor.

Pallitzer: Bil bi čas, da otvorimo zborovanje.

Klobasar: Dobro! Začnimo!

Škric: Malo je nas sicer, malo.

Godlja: Gospod tajnik, preštejte zborovalce, da bomo mogli podati natančno poročilo v časopise!

Škric (šteje): Petnajst je nas, in če vštujemo tudi gostilničarja, nas je 16, če se ne motim. Petnajst in ena je šestnajst.

Angererjevo kandidaturo odklonili in drugega kandidata, dr. Aichelberga, so pa postavili pod kap, to se pravi, pokazali so mu vrata.

Poročil se je v Trstu g. Ivan Milonig, koroški Slovenec, z. gđc. Olgo Adamičevu. Čestitamo!

Za narodno in gospodinjstvo šolo v Št. Jakobu v Rožu so darovali: Virnik in Cukala, kan. v Gospisveti K 4.—; Iz nabiralnika pri Jožefu Božič v Kotu K 10-50. Siter Valentin v Podrožici K 10.— Fr. Smodej, provizor v Timenici K 2.— Dr. Aleš Ušeničnik, prof. v Ljubljani, K 5.— Dr. Anton Müller, stolni prošt. v Celovcu, K 50.— Neimenovan iz Št. Jakoba K 5.— Mohorjani v Frankolovem K 4.— A. Reggi v Grahovem na Goriškem K 1.— Matija Prosekar v Kotmarivasi K 10.— Jernej Kopač, svečar v Gorici K 10.— Ivan Spicer, vikar v Ravnici na Goriškem K 20.— Ana Božič v Bilčovsu K 2.— Serajnik Ivan, župnik v Št. Danijelu K 50.— Dr. Janko Sernec v Celju K 5.— Jože Rozman v Celovcu K 5.— Jože Hribar, prof. v Beljaku, K 10.— Šime Greiner, župnik v Št. Jakobu ob cesti K 20.— Dr. Ivan Benkovič, odvetnik v Brežicah, K 3.— Skupaj K 216-50. Iskrena hvala vsem blagim dobrotnikom! M. Ražun župnik.

Št. Jakob v Rožu. (Kdaj bomo začeli zidati našo novo trdnjavo: Narodno in gospodinjstvo šolo?) Javljam, da začnemo zidati še to spomlad! Sedaj pridno dovažamo kamen in pesek ter skrbimo za stavbeni les. Načrti in proračuni so v redu in od oblasti potrjeni; v najkrajšem času bomo razpisali in oddali stavbena dela. Ko pa sneg odide, pa hajdi na delo. Kajpak nam še manjka precej stavbnega kapitala; a zanašamo se na pomoč vrlih rodoljubov, do katerih se obračamo s ponovljeno prošnjo: podpirajte nas še v bodoče in pomagajte nam delati, kar smo z vašo pomočjo pričeli!

Matej Ražun, župnik.

Bistrica v Rožu. Naš slavni občinski odbor je v novembru 1906 skoval imenitno resolucijo zaradi nastavljenja kaplana v Svečah in jo odposlal na knezoškofjski ordinarijat. Ta resolucija je vredna, da jo pribijemo, ker kaže v pravi luči hinavščino bistriške gospode. Pravi se v resoluciji, da nočejo položiti roke kritike na rajnega kaplana Laknerja, ampak da s polno pravico hočejo pokazati „sistem“, kateri z rajnim menda ni šel v grob. „Sistem“, da božji in cerkveni služabnik stopa v soparno atmosfero politične strasti, ki mu vzame dostojnost med ljudmi za se mislečimi. V dolžni skrb za cerkev in mir v občini in s ozirom na škodo, katero vera trpi, kadar se njeni poklicani varuhi kažejo „štempljani“ za politično agitacijo, prosijo za kaplana z drugim „sistemom“. To resolucijo je predlagal gozdarski oskrbnik Manner. Za njo so glasovali in jo podpisali: Faust, ravnatelj in župan; dr. Klimbacher, zdravnik; Arnold, nadučitelj; Georg Feinig, Čare v Svečah; Partl Jožef, Osem na Mačah; Dom. Kreigher; Ibounig Oswald, Rulc na Bistrici; Plautz Anton, Gašperič; Feinig Janez, nadučitelj v Sve-

čah je glasoval za resolucijo, pa je bil tako kunšten, da je ni podpisal zaradi lepšega s Svečani. Kuraž Janez, Tomaž na Bistrici, je imel smolo: za resolucijo ni glasoval pa vendar jo je podpisal. Kaj takega vendar nismo od njega pričakovali. Edini Ukovicer Jožef, Kvančnik na Bistrici, ni niti glasoval niti podpisal. Čudno je, da nekateri odborniki, ki še nekaj ugleda uživajo pri ljudstvu, kaj takega podpisujejo, kakor Tomaž, Krajgar, Arnold. Mora biti učitelj pri vsaki gonji zoper duhovnike, ki z njim na isti šoli poučujejo? Ako bi se zgodilo kaj takega učitelju, to bi bil „gešeres!“ Bržkome se niso nadejali, da pride resolucija v javnost, mislili so, da bo volk sit, koza pa tudi cela. Sedaj bode katoliška cerkev na Bistrici cvetela, ker za njo skrbijo taki možje, ki se cerkve in duhovnika bojijo kakor hudič križa. Posebno, kadar bode za njo skrbel Faust, protestant iz rajha, in lovec Manner, ki je že navajen kozle streljati. Lepo, šmentano lepo je rečeno: „nočemo na rajnega kaplana položiti roke kritike“, seveda, ker je že mrtev, lažje se položijo „roke kritike“ na živega č. šentjakobskega kaplana v Podsinjivasi. Hinavščina je „da na rajnega kaplana Laknerja nočejo položiti roke kritike“, ko vendar v tej sami resoluciji naštevajo velike reči, kakšen prihodnji kaplan ne sme biti, kakor da bi ravno rajni kaplan bil zakrivil vse to kar naštevajo in kar od prihodnjega ne smejo doživeti. Postavljajo rajnega kaplana kot slab zgled za prihodnjega. Zakaj tega ne povedo naravnost. Zakaj taka postranska pota? Mi Bistričani in Svečani dobro poznamo naše možakarje in vemo kam pes taco moli. Rajni kaplan Lakner ni opravljal politične agitacije, temuč kakor vsak ve, v nepolitičnem delavskem društvu je navduševal delavce za značajnost, poštenost, delavnost, treznost in varčnost, in to se bistriškemu občinskemu odboru ne dopade? Bode za Fužine in občine boljše, kadar bodo delavci neznačajni, nepošteni, lenuhi, pijanci in zapravljivci? Vemo, da takšni se jim bolj dopadejo, kadar se gre za šnops razbijat in napadat rodne brate. Hočejo imeti kaplana z drugim „sistemom“, menda le s takim, kakoršen se Bistricanom dopade in kakoršen „sistem“ sami že dolgo prakticirajo. Nam se tak „sistem“ gnusi. Takšnih „kulturonoscev“ z njih „štempljanim sistemom“ za politično agitacijo smo že naveličani. Kadar bo izvedel za to slavno delo bistriške gospode nemški bog Wodan v Valhali, bode samega smeja kozolce preobračal in zadovoljno mahal s svojim pasjim repom, da bodo vsi nemški bogovi cel teden kihali. Ne najdemo primerne besede, kako bi tako junaško ravnanje bistriških možakov imenovali, navedemo samo dve kapaciteti. Šentjakobski dopisnik v nemške časnike, nadučitelj očka Krähwitz, bi rekel: „Kommentar überflüssig!“ in kak načelnik Hotentotov v Afriki, ako bi mu Afrikanci kaj takega naredili, bi se prekucnil in zaklical: „Heul! preussische Bauchrutscher!“

Podgorje v Rožu. (Dilja-križ.) V „Fr. St.“ ogreva neki dopisun iz Bistrice pri Rožu, kar

so pred nekim časom zbesneli socijalno-demokratio-judovski listi pisali, da je „v Podgorju v Rožu, v prekrasnem koroškem raju, duhovnik vrgel iz pokopališča zadnji dar ljubezni ostalih, nagrobni križ, ker je bil na njem preprost nemški napis!“ Pišejo take laži, ker jim ne gre za resnico, ampak le za hujskanje zoper duhovnike. Kaj groznega se je zgodilo v „prekrasnem koroškem raju — Maria Elend,“ (ne smejite se!), da nemčurji nimajo miru? Nekemu privandranemu delavcu pri zgradbi železnice, Rezmanu, Slovencu, je umrla žena, Čehinja v drugem letu po poroko Ravnal je ž njo tako ljubeznivo, da bi živa gotovi bila v zadregi povedati, kolikokrat je bila od nežnega možiceljna tepena. Ko je župnik opravil vsa pogrebna opravila, se mu je zahvalil delavec namesto plačila, ali vsaj zahvale, kakor delajo neporedni otroci, kadar nastavijo palec k nosu in prste po vrsti raztegnejo — pokazal je osle. Groba — kup groboza — ni popravil, šele po dolgem času se je spomnil rajne žene, bržkone, ker ni imel koga tepsti, in je postavil na ta kup gramoz diljo 2½ m dolgo in 40 cm široko, in da bi bila smešnost popolna, z nemškim napisom. Storil je to nalašč, ker je dobro vedel, da je treba ravnati po redu, že dolga leta za to pokopališče upeljanem, namreč da brez župnikovega dovoljenja nihče ne sme kopati groba, kjer bi hotel, in postaviti na grob, kar bi hotel. Delavec se ni ravnal po tem redu, da, v svoji predrznosti je še zapisal na to diljo neumo kolobocijo: „Das Berühren des Grabkreuzes ist weder Geistlichen noch Private unter Anzeige verboten.“ Da se ohrani dostojni red in zabrani zasmehovanje cerkvenega pokopališča, je porabil župnik Jan Drumecký svojo popolno pravico in je dal diljo odstraniti, ker je bila postavljena brez njegovega dovoljenja, in je imela nespodobno, na tem pokopališču nenavadno obliko, in neprimerni napis. Ali je 2½ m dolga in 40 cm široka dilja nagrobni križ? In vendar pišejo nemški listi le „Grabkreuz,“ tudi bistriški dopisun vidi le „Grabkreuz,“ dasiravno to ni nobena podoba križa. Bržkone je imel ta dopisun kak šnopsarski „nimbus“ da ni prav videl. Ko bo šel bistriški dopisun mimo kake žage in videl zravnane dilje, bode tudi upil, da so to sami „Grabkreuze,“ zadnji darovi ljubezni ostalih, morda še iz kakšnega slovenskega pokopališča. Dilje župnik ni vrgel iz pokopališča, kakor so časniki pisali, temveč Rezman sam jo je nesel s pokopališča in jo postavil na sejmišče pred cerkvijo, kjer je povzročila veliko smeja pa tudi pohujšanja. To kaže jasno Rezmanov namen, norčevati se iz rajne žene. Da je dal župnik diljo odstraniti edino le zaradi nemškega napisa, je ravno taka laž, kakor da je dilja križ. Saj na pokopališču v Podgorju stoji 6 križev z nemškimi napisi, katere je ravno tisti župnik dovolil, ker so ga ljudje za to vprašali, in bil bi morebiti dovolil tudi delavcu Rezmanu, če bi bil, kakor vsi drugi, za to spodobno vprašal, seveda le s pogojem, da bi bil napis na kakem križu, ne pa

Pudelj: Malo nas je malo.
Godlja: Pudelj, idi domu po svojo ženo!
Pudelj: Ne more, malo boleha.
Škric: Jezik jo boli gotovo!
(Sme.)
Godlja: Pokličite tudi gostilničarko in gostilničarjeve otroke, da nas bo več!
(Pudelj oddide.)

9. prizor.

Gostilničar prinese pivo.
Gostilničar: Poglejte kakšna pena, kot smetana! Imeniten golaž imam, da je veselje!

10. prizor.

Pudelj, gostilničarka in trije otroci vstopijo.
Pudelj: Ravno dvajset nas bo.
Škric: Sakramiš, že dolgo ni bilo tako imenitnega zborovanja pri nas, kot bo danes.
Pudelj: Prinesite mi porcijon golaža, da ne boste čenčali, da ste ga zastonj skuhal. Lačen sem postal.
(Gostilničar odide.)

11. prizor.

Klobasar: Začnimo, kaj?
Godlja: Začnimo, začnimo!
Pallitzer (potrka na steklenico): Toraj, gospoda moja, zdaj se začne zborovanje. Prva stvar današnjega zborovanja je, da izvolimo predsednika in zapisnikarja.
Pudelj: Tako je! Bravo!

12. prizor.

Gostilničar prinese golaž Pudeljnu. Ta je z velikim apetitom.

Pallitzer: Katerega hočete za predsednika?

Kmet: Pudeljna!
(Gospoda se smeje.)
Škric: Predlagam za predsednika našega gospoda župana.
Pudelj: Tako je! Bravo!
Pallitzer: Kdor je za župana, naj vzdigne roko!

(Vsi pri gosposki mizi vzdignejo roke.)
Kdor je proti, naj vzdigne roko!
Torej ker nihče ni proti, je izvoljen župan za predsednika.

Pudelj: Tako je! Bravo!
Škric: Sakramiš, tiho bodi, Pudelj!
Godlja: Za zapisnikarja predlagam mojega tajnika, gospoda Škrica! Kdo je proti? Ker ni nihče, je izvoljen Škric za zapisnikarja.
Pudelj: Tako je! Bravo!
Godlja (vstane in začne govor): Moja gospoda! Jaz imam veliko čast...

Pudelj: Tako je!
(Kmetje se smejejo.)
Škric: Sakramiš, bodi tiho, Pudelj!
Godlja (nadaljuje): Jaz imam čast...
Pudelj: Bravo!
Godlja: Moja dolžnost je...
Pudelj: Tako je!
Pallitzer: Tiho Pudelj!
(Kmetje se smejejo.)

Godlja: Toraj moja dolžnost je, da imam čast, da je danes v naši sredi naš visokospoštovani in zaslužni poslanec gospod Luka Klobasar, nam dobroznani pivovarnar, gostilničar in mesar. Oglejte si ga prav dobro, in ko bo go-

voril, poslušajte ga pazljivo! Hoče vam povedati, kaj je hotel vse za vas storiti in se boste lahko sami prepričali, da je res zaslužen mož.

(Gospoda ploska, se vsede, Pudelj kliče neprenehoma bravo!)

Otrok: Mama, gremo ven, jaz se bojim!
Gostilničarka: Nič se ne boj!
(Otrok začne jokati. Mati ga pelje ven in pride nazaj.)

13. prizor.

Godlja (Potrka na steklenico): Gospod poslanec ima besedo!

Klobasar vstane, potegne kos papirja iz žepa in začne govoriti:

Dragi moji volilci!...

Godlja: (Škricu): Zapišite!

Škric: Sem že (čita): Dragi moji volilci! (Kmetje se začnejo smejati.)

In če je tudi kateri med vami, ki me ni volil...

Pudelj: Tako je! Bravo!
(Kmetje se glasno smejejo.)

Godlja: Prosim ne motite govornika!

Klobasar: ... je vendar moja dolžnost, da vam podam čisto kratek račun.

Pudelj: Tako je!

Klobasar: ... o svojem državnozbornem delovanju. Ni prijetno biti poslanec in le nerad sem prevzel to breme in sicer iz ljubezni do vas...

(Ploskanje pri gosposki mizi. Kmetje se smejejo.)

Prišel sem danes v vašo sredo, da vam podam račun o svojem delovanju, ki pa ni velik...

Pudelj: Tako je!

na dilji. Sicer pa ostane vedno neumno in smešno in predrzna provokacija, če Slovenec ženi Čehinji na slovenskem cerkvenem pokopališču v slovenski fari postavi nemški napis. V nemških farah, tudi s češkimi manjšinami na Češkem in Moravskem, in v nemških farah tudi na Koroškem ni dovoljeno Slovancu dati slovanski napis na nagrobni križ. Tja bi imeli socijalno-demokratsko-židovski listi utakniti svoj nos. Kakor napisi na nagrobnih križih v Podgorju spričujejo, imajo Slovenci slovenske napise, župnik pa je tudi brez ugovora dovolil Nemcu, ki je tam slučajno zaradi dela nekaj časa stanoval, nemški napis: 6 takih otroških križev stoji tam na pokopališču. V teku 111. tam ni umrl odrasel Nemec iz edinega vzroka, ker tam nobenih ni bilo. Dovolil je tudi Slovenecem, odročcem, nemški napis, ker so to želeli in za to vprašali: Ali more kdo še pravičnejše ravnati? Kje je v celi Avstrijsko-Ogrski kak nemški ali madjarski duhovnik ali občina, kateri bi enako pravično ravnal? In vendar se pri Nemcu hvali to, kar se Slovancu očita, če tudi tega ni storil. Rezman je naredil ovadbo zoper župnika Jana Druneckega pri državnem pravništvu v Celovcu, katero je uvedlo preiskavo. Uradni aparat je deloval, žandarji preiskovali, celo okrajni komisar iz Beljaka je prišel gledati ta čudni „Grabkreuz“, in konec je bil, da je bila cela zadeva ustavljena. Vsaj vendar ima na konfesionelnem cerkvenem pokopališču župnik, kot postavni zastopnik cerkvenega imetja, pravico in dolžnost varovati obstoječi red, in nikakor ne more biti pripuščeno kakemu socijalno-demokratsko-judovskemu škricu, naj je že kdor hoče, delati na pokopališču, kar bi hotel.

Št. IIj. (Shod.) Dolgo časa sem ni bilo za naš kraj tako pomenljivega dneva kakor je bil dan svečnice, ko je pevsko in izobraževalno društvo „Slavček“ pokazalo, da hoče v delu za narodov blagor naprej, ne pa nazaj. Javen shod, ki ga je priredilo v prostorih gostilne g. Lederhas v Št. Ilju, je zagotovilo zato, da se naše ljudstvo zaima za razvoj svojega društva. Na sporedu ste bili dve igri in trije govori. Cela prireditve se je izvršila v najlepšem redu. Ginljiva igra „Sv. Cita“ podala je navzočim lepi nauk, da poštenost na koncu vedno zmaga. Vse igralke so svoje vloge prav izborno pogodile, kar je pripisovati v prvi vrsti njih vstrajni, vsestranski marljivosti. Tudi moško igralno osebo, ki je nastopilo v šaljivi igri „krčmar pri zvitem rogu“, je svojo nalogo dobro rešilo. Le včasih je bilo želeto pri nekaterih igralcih počasnejšega, jasnejšega in razločnejšega izgovarjanja posameznih besed in daljših razgovorov. Sicer vsem igralcem čast in hvala za njih trud in požrtvovalnost. Jedro celega zborovanja pa je bil prvi govor, ki je z nedosežno ostrostjo pobijal neumnost in predrznost nemčurstva. Bog daj, da bi prišli za nas koroške Slovence kmalu tisti časi, ko bo po nas pobijala le sekira sama (Nemci) in ji toporišče (nemčurji) pri njenem delu ne bo pomagalo. Nemec sam nam ne bo zavil vrata, a dokler je nemčur njegov zvesti zaveznik, do tedaj nam sreča ne bo mila. To se

bo pa zgodilo šele potem, ko se bo Slovenec do cela vzdramil in povsod v političnem življenju zahteval svoje pravice. Šole morajo biti slovenske, slovenskega mišljenja mora biti učiteljstvo, c. kr. uradi morajo začeti upoštevati slovenščino, sploh: slovenska beseda mora v javnost. Zato, slovensko ljudstvo, pa ne zanemarjaj svojih narodnih dolžnosti, uči se ceniti lepoto svojega jezika, čitaj rado svoje politične in poučne liste — in vzgojij v tem duhu svoj največji zaklad, svojo mladino! Drugi govornik je razpravljal v zanimivih besedah o zgodovini slovenskega naroda. Stoletja so šla čez naš mali narod, sovražnik za sovražnikom ga je predrzno napadal, a narod naš živi dandanes bujnejše življenje kot kedaj. Govornik, p. d. Žučov Miha iz Škofič, ki je obenem tudi tajnik društva je imel govor dobro zasnovan, le nekaj vaje mu je še treba, da si pridobi polagoma lastnost živahnejšega nastopa. Potrebe človeškega življenja so bile tvarina zadnjega govora. Gospodar, zvezek in svinčnik v roke in zapisuj si redno svoje dohodke, zlasti tudi vse izdatke za vse potrebe svoje hiše. To domače knjigovodstvo ti bo le koristilo, le to je treba: bodi natančen! Iz krepkih grl naših pevcev zadoneli ste še lepi pesmi: „Triglav moj dom“ in nežnomila „Lahko noč“, in v mraku so se zborovalci razšli. Cela šentiljska župnija, ti pa čuj besede: V ljubezni si podajmo roke in v slogi napredujmo!

Brnca. Prepustna veselica, ktero je priredilo tukajšnje tamburaško društvo „Dobrač“, se je zadnjo nedeljo obnesla nad vse pričakovanje dobro. Zavednega ljudstva se je toliko zbralo, da so bili veliki prostori v gostilni g. Pogliča do zadnjega kotiča napolnjeni. Društveni člani so uprizorili veseloigro „Muteč“. Vsi igralci so tako dovršeno rešili svoje vloge, da smo kar strmeli. Dostojno in veselo se je vršila nato prosta zabava. Reči se more, da smo se v resnici dobro imeli. Z jedjo in pijačo nam je jako dobro postregel naš vrli gostilničar gosp. Anton Poglič, katerega vsem zavednim Slovincem toplo priporočamo.

Iz Ukev. Ako ravno ima naša soseska, t. j. vas Ukev, svoje lastno oskrbnništvo, vendar se vtika v oskrbovanje soseskinih opravil še zmiraj župan Franc Ehrlich, četudi mu je kot občinskemu predstojniku od deželnega odbora prepovedano, vmešavati se v soseskine zadeve. Med drugim pusti Ehrlich popravljati na stroške soseske pota, katera mora le soseska sama vzdrževati. Za vzdrževanje potov da c. kr. gozdno oskrbnništvo na Trbižu soseski v Ukvah vsako leto določeno množino lesa brezplačno. Ker pa ta les samo soseski pripada, nima občina do njega nobene pravice in mora torej Ehrlich za popravilo soseskinih potov les od oskrbnništva na Trbižu kupovati. Da je tako ravnanje davkoplačevalcem v Ukvah na škodo, razume vsak otrok, samo naš župan Franc Ehrlich, občinski odbor v Ukvah in deželni odbor v Celovcu, ne. Sedanje oskrbnništvo

ukovske soseske se je že pritožilo pri deželnem odboru zaradi te nepravilnosti, pa slavni deželni odbor koroški do danes še ni nič ukrenil. Menda pač nima časa zato, ker ima preveč dela s „pravami“ za bodoče volitve. Samo državni pravdnik še vrši svojo oblast nad ubogimi Ukljani, kateri na zapoved Franca Ehrlicha soseskina pota popravljajo. Ti ubogi ljudje, in sicer Matija Mešnik in njegov sin Jožef, brata Lorenc in Valentin Jank in Jožef Kandut, sin Janeza Kanduta, (občinskega svetovalca) so na zapoved župana Ehrlicha, popravljali soseskina pota. Pri tej priliki so rabili tudi les in so zato posekali kakor navadno nekatera drevesa na državnem posestvu, katero oskrbuje c. k. oskrbnništvo na Trbižu brez dovoljenja omenjenega oskrbnništva. Ker pa jih je na to oskrbnništvo zavoljo tatvine tožilo, jih je sodnija v Trbižu obsodila od 1 do 3 dni zopora in poravnavo odškodnine, nasprotno se pa proti županu kot moralničnemu provzročitelju omenjene nepravilnosti še sodne preiskave ni uvedlo.

Gospod Dreyhorst in gospod Bouvier, vprašamo Vas, ste li konstatirali 1., da so se soseskina pota v Ukvah na zapoved župana Ehrlicha popravljala in da je Ehrlich zato vedel, da se mora za ta pota tudi les na državnem posestvu posekati, kajti župan ni dal težakom drugega lesa na razpolago? 2., da je župan po občinskem slugi šele tedaj prepovedal težakom les sekati, ko so tisti že toženi bili, in 3., da župan Ehrlich za pota porabljenega lesa še ni plačal in so za njega le težaki škodo plačali. Slavni deželni odbor, tudi tebe vprašamo, si li enkrat volje odločno nastopiti proti nepravilnostim v Ukvah, katere župan Ehrlich na škodo soseske že več let ponavlja?

Več Ukljanov.

Radiše. Imeli smo letos zopet čast doživeti občinske volitve. Dne 9. decembra m. l. jih je naš „Mihej“ prvokrat razglasil pri cerkvi in tako namreč, da leži volilni imenik skozi štirinajst dni vsakomur na ogled. Pa čujte, ko gredo g. župnik, kaplan in dva druga volilca ga pregledovat, ni bilo očeta župana doma, ali pa je bil zgoraj imenovani, ki je rekel, da ne more v „kanclijo“, ker je zaklenjena. In šel je očetu nasproti, da bi ne prišel preveč hitro, zato ker ga trije čakajo. Zagotovil je tudi, da pride oče župan ob dveh, in čakajoči so bili še ob štirih tam, pa „očeta in sina“ od nikoder. Tako je temu „nemškemu Miheľnu“ zlezlo srce v hlače, ko je zagledal ta „črne“ prihajati, dasiravno pri vsaki priložnosti koj vpije: „črne vun!“ Vdrugič razglasena je bila volitev dne 23. dec. m. l., pa zopet tako kakor prvič. Pa napravili so drugače, ker so izvedeli, da se nameravamo zopet pritožiti. Čujte, kako je „Miheľ“ napravil zopet nekaj „postavnega“. Nosil je volilni imenik celo po hišah ter ga prinesel k p. d. Rudicu. Tam so ga že težko pričakovali. Ko je prišel, so se spravili močje, na čelu njim seveda „Mežnar“ iz sobe v kuhinjo, da bi jih kdo ne izdal. Pustili so celo učitelja samega v sobi sedeti, in ko je on to opazil, jo je kar popihal. Tako je

(Kmetje se smejejo.)
Klobasar: Dragi moji volilci! Kmet hoče Pudelj: Tako je! Veliko kruha!
Kmet: Hočemo ga, če bi ga nam le kdo dal!
(Govornik v zadregi.)
Klobasar: Kmet hoče živeti...
Pudelj (ploska): Bravo, bravo!
Kmet: Hočemo živeti, a ne kot hlapci!
(Govornik v veliki zadregi.)
Klobasar: Kmet hoče obstati...
(Pudelj ploska.)
Kmet: In vi nas zatirate!
(Hrup med kmeti, govornik postane bled.)
Godlja (jezno): Prosim ne motite govornika!
Klobasar: ... Kmet hoče obstati in dandanes pri teh razmerah...
Pudelj: Pri tej suši! Gostilničar vrček piva!
(Gostilničar odide in pride kmalu nazaj s pivom.)
Klobasar: ... in dandanes pri teh razmerah je to jako težko...
Kmetje: Zakaj, zakaj? Povejte nam vendar, zakaj?
(Govornik v zadregi.)
Godlja: Ne motite govornika!
Kmetje: Mi hočemo vedeti, zakaj?
Klobasar: ... Ker je premalo poslov...
Pudelj: Bravo, tako je!
Kmet: To še ni vse!
Godlja: Tiho, ljudje božji! Jezik za zobmi!
(Hrup pri kmetki mizi.)
Kmetje: Kaj, jezik za zobmi? Mi hočemo pojasniti!

Klobasar: Ker je premalo poslov in ker so poljski pridelki tako dragi, kakor tudi živina...
Pudelj: Tako je, bravo!
(Med kmeti nastane še večji hrup.)
Kmetje (ogorčeni): Kaj pravite? Kmetski poslanec ste in hočete, da bi ne bilo žito in živina draga! Kje ste pobrali to neumnost?
Godlja: Prosim, mir! Ne motite govornika!
Kmet: Vi poslanec lahko tožite, da je žito drago in živina, ko ste pivovarnar in mesar. Čemu ste potem postali kmetski poslanec in ne poslanec pivovarnarjev ali mesarjev?
Kmetje: Bravo, Tako je!
(Poslanec postane bled.)
Pallitzer: Tiho, kmetske buče!
Kmetje: Kaj tiho? Nič tiho!
Vi poslanec skrbite samo za svoj žep, kmet je vam deveta briga!
Klobasar (s tresočim glasom): ... da bi mogel vsaj nekoliko pomagati vam kmetom, sem prosil ministra za poljedelstvo, naj jih vendar enkrat kaznuje in jim obesi ključavnice na usta tistim slovenskim hujskačem, ki so vzrok, da se kmetu tako slaho godi...
Pudelj: Tako je! Bravo!
Kmet (ogorčen): Kaj pravite? Prej ste rekli, da je draginja žita in živine vzrok, da se kmetu slabo godi, zdaj naenkrat so pa temu vzrok slovenski hujskači, kakor jih vi imenujete. Vi, vi ste hujskači, ki vodite kmeta za nos! Sami sebi obesite ključavnico na usta; ali da, saj nam jo ni treba, ker se ni treba bati, da bi kaj poštenega povedali!

Godlja! Ne motite govornika!
Klobasar: ... in lansko leto, ko je pobila toča, sem hotel iti tudi k cesarju, da bi ga prosil pomoči, pa je ravno takrat bil malo bolan...
Pudelj: Tako je! Bravo!
Kmet: Hoteli ste iti, to je jako lahko. Hotel bi lahko tudi vsak drugi neumnež!
Klobasar (v zadregi, nevoljno): S takimi ljudmi se ne morem pričkat, ne govorim več dalje!
(Se vsede. Ploskanje pri gosposki mizi; Pudelj kliče neprenehoma, bravo!)
Godlja (vstane): Zahvaljujem se gospodu poslancu za jako koristni govor (kmetje se glasno smejejo); povedal nam je, zakaj propada kmetski stan, slišali smo veliko koristnega...
Pudelj: Tako je!
Godlja: in mislim, da moramo biti ž njim vsi zadovoljni, in vas pozivljam, da mu enoglasno izrečemo popolno zaupanje.
Pudelj: Bravo!
Godlja: Kdor je z našim poslancem zadovoljen, naj vzdigne roko!
(Pri gosposki mizi vzdignejo vsi roke, Pudelj vzdigne obe.)
Pallitzer (kmetom): Kmetje, kvišku roke! (Kmetje se ne ganejo.)
Godlja: Za božjo voljo, vzdignite roke
Kmet: Le vzdigujte jih, če hočete, pokažite poslancu svoje zaupanje lahko tudi z nogami!
Pallitzer: Neumne kmetske buče, da bi vas!...
Kmetje: Kaj neumne buče? (Ogorčeni vstanejo in grejo h gosposki mizi). Kaj ste rekli, gospod učitelj?

prišel težko pričakovani dan volitve dne 26. jan. t. l. Pripravljali so se jako zgodaj. Še prej, da je sneg opadel, je učitelj že pooblastila pobiral. Zato smo tudi mi bili primorani, jih nekaj pridobiti. Ne da bi se nadejali zmage, ampak da bi se ne očitalo, da smo držali roke križem. Kar stari ljudje pomnijo, še pri nas pri nobeni volitvi ni bila tako številna udeležba, kakor letos. Zmagala je seveda nemškutarsko-liberalna stranka, naša slovenska je ostala v manjšini. Čudno je bilo, da smo bili že pred volitvijo tako razdeljeni. „Fortšritlerji“ so bili zgoraj v „ekstracimru“, mi „črni“ pa spodaj v navadni pivni sobi. In tudi na hodniku pred volilno sobo smo stali, dasiravno vsi rojeni Slovenci, razdeljeni na dve strani. Ko se je razglasil izid volitve v tretjem razredu, so že začeli pokati topiči, in nam nasprotna stranka zarjovela je na vse grlo: heil. Naši pa so ostali mirni in se še zmenili niso za čudno obnašanje teh ljudi. Najbolj občudovanja vredno se je nam pa zdelo obnašanje našega cerkovnika, p. d. Mežnarja. Prejšnje leta je bil on vselej odločno na naši strani, letos je pa preskočil na nasprotno. Čudno res! Vsa leta je zajemal iz skleda in še zdaj zajema od ene strani, pri drugi strani pa že pljuje v njo. No pa on je tudi gostilničar in mora držati z ljudmi ki pri njem več zapijo. Ali ga imajo potem ljudje za značajnega moža, bolj ne, to mu je vse eno. Da se le njemu žep napolni, je pa vesel. Pri volitvi se pa zgodi večkrat tudi kaj smešnega. Ker je pri g. županu tudi gostilna, zato smo se pred odhodom nekoliko okrepčali s pijačo, katero smo plačali sami. Nasprotnikom pa ni bilo treba plačati, ker je bilo za nje že preskrbljeno. Namreč: „Ols um sunst“. Zato so pa priložnost dobro porabili in eden izmed izvoljenih odbornikov se ga je tako navlekel, da je prinesel nekaj „dišečega“ v hlačah s seboj domov. Zmage in pijače pijani so se vračali ti posilnemci pozno zvečer domu. Kdor jih je slišal, ga je obšel gotovo strah. Trezen človek se jih je moral daleč izogniti. Omika teh ljudij je pač taka, da nas Bog obvaruj. Slovenski kmet.

Šmarjeta v Rožu. Zgodnja vigred se nam letos obeta. „Giftne krote“, ki se sicer oglašajo šele ob veliki noči, že zdaj tako lušno kvakajo po naših vaseh, da se ta žabji koncert sliši onstran Drave. Vodi to zanimivo godbo naš g. nadučitelj, in kakor se vidi, se on ob tem žabjem kvakanju prav imenitno kratkočasi. Nič kaj po godu pa ni to nam Šmarjetčanom, kateri ne vemo, kako bi se nadloge iznebili. Človek je že ob Velikinoči ježen, ko ga žabji koncerti ne pustijo spati, zdaj pa te grdobe lazijo po hišah okoli. Prav tako se nam godi ko Egipčanom, katerim je Bog poslal to golazen v kazen. V zgodbah sv. pisma str. 42 beremo jo sledeče: Na to znamenje se žabe vzdignejo in pokrijejo vso egiptovsko deželo; oblazijo hiše in hrame, jedi in postelje pri kralju in pri služabnikih njegovih. Faraon Mozesa in Arona pokliče ter jima reče: „Prosita gospoda, da odvzame žabe, in spustil bom ljudstvo, da daruje Gospodu“. Mozes to stori; in žabe poginejo

po hišah, po dvorih in po polju. — Da bi nam le poslal Bog kakšnega Mozesa. Pa najbrž bi nam ta tudi nič ne mogel pomagati: ker komaj uničiš eno giftno krote, pride po osmih dneh že spet druga. Dolgo smo tuhtali, kako bi se iznebili teh žab, ki slišijo tudi na ime „Štajerc“, a druge pomoči, drugega sredstva ni kot sledeči: Ko pride v hišo, poslati jo takoj nazaj na pošto in naslov prečrtati, zraven pa zapisati: n a z a j, s e n e s p r e j m e. Posebno naj pazijo v posameznih vaseh na to „živalco“ zavedni fantje, kateri naj to oskrbijo po celih vaseh in jih vračajo: in če bi to šlo celo leto, bodemo jih pa nosili nazaj celo leto. Tih saj ne bo treba plačati in boljše je enkrat na teden malo potruditi se, da se ta golazen odpravi, kot pa po noči in po dne, cel teden poslušati to zoprno kvakanje. Če bi se poštar ali njegov sinček ali kdorkoli še od poštnega urada drznil še enkrat in le čisto malo izraziti se kako nezadovoljno ali nedostojno o tem našem ravnanju, povejmo to hitro, in se jim bode že tako podkurilo, da še drv ne bodo potrebovali, in če bi bila tudi najhujša zima.

Šmarjeta v Rožu. (Sl. poštneemu ravnateljstvu!) Poštna naredba je, da kar človek od pošte noče sprejeti, se pošlje nazaj s pripombo: nazaj, se ne sprejme. Na našem poštnem uradu te postave ne poznajo. Ko prinašamo list „Štajerc“ na pošto nazaj, se nas tam ozmirja in opsuje z izrazi, katerih tu ponoviti nečemo. Najodločneje zahtevamo, da se tukajšnji poštni urad pouči o njegovih dolžnostih in se mu pove, da se mora z nami dostojno postopati. (Posamezni slučajji so poštneemu ravnateljstvu na razpolago v uradništvu „Mira“.)

Iz Miklavčeve soseščine. Star dedec, videti revež, pa ne prazne glave, ker rad prebira tudi časopise, je jedel pri Miklavcu za denar kisl juho, pa se je odkril in molil. Domačih eden, gospod, ne hlapec, pa ga je zato zasmehoval, da tega ni treba i. t. d. Ali revež ga je dobro zavrnil: „Jaz sem pač pri ljudeh zrastle, ne pri svinjah...“ S tem se je seveda zameril olikanemu (??) gospodu in ta mu je zagrozil, da mu pri Miklavcu ne podpišejo več pobotnice (za penzijo) kakor doslej, ker stanuje v belski občini. — Marsikateri je še tudi tožil, da ne plačuje Miklavc škodo, katero napravi divjačina. Pa se toliko hvalijo z dobroto in prijaznostjo. Kmetje, opazujte in ne pustite se zasramovati, rajši hrbet obrnite takim!

Št. Lipš. (Posebna stara navada je še tu). V nedeljo pred svečnico se shaja od nekaj že 9 kmetov gorjancev to leto pri tem, drugo leto pri drugem, da zvaljajo 6 sveč iz domačega voska in ostankov sveč prejšnjega leta, eno za domačo hišo, eno za sv. Uršulo, 2 za župno cerkev in 2 za kapelico v Bojivasi, potem pa jedo in pijejo. Vsak tudi nekaj plača. Sveče so pol rumene in pol črne, marogaste, proti vrhu zmirom tanjše. — Stari cerkovnik je štel 12 ženinov in 25 vdov, poroke pa ni bilo nobene. Pravijo, da nevest ni, dasi je dekljev dosti. Morda se bo-

jijo razporoke. — Na svet se ni upal to zimo nobeden razun ene deklice, menda se bojijo volitev. Umrlo pa jih je že letos pet. — Od 17. do 25. t. m. bo tu sv. misijon. Prideta preč. gg. oo. Kitak in Šporn, lazarista iz Ljubljane.

St. Lipš. Naš šolski svet je 8. decembra z resnoslovensko pisano pritožbo na dež. šolski svet prosil za učitelja, slovenščine zmožnega, ki bo mogel predpisane tri slovenske ure na teden poučevati in sploh vse to spolnovati, kar paragrafi šolske postave in učnega reda od učitelja zahtevajo. Če za šolo plačujemo in so kmetje prisiljeni svoje otroke v šolo pošiljati, pa tudi hočemo, da se otroci v šoli učijo in vzgajajo po postavah, ne pa, da šolska oblast sama onemogoči namen šole s tem, da po znani mudrosti nastavlja v slovenskih krajih nemške učitelje. Res žalostno, da ima pri nas kmet več smisla za pouk v šoli, kakor naše modre šolske oblasti. Prišlo je v odgovor, slično kakor že prej enkrat v enakem slučaju, od okr. šolskega sveta vprašanje na nadučitelja, ali on poučuje slovenske ure v 2. razredu, (kako modro, ko mu nihče ni ukazal) po enem mesecu pa je dež. šolski svet odgovoril, da slovenske učne moči nima na razpolago, da bo pa v začetku marca razpisal mesto podučitelja oz. učiteljice, slovenske ure mora pa prevzeti nadučitelj. Vidimo, kako so vestni. Kedar katet naprosi za posebne ure v postu, da pripravi otroke za sv. zakramente, se vselej ukaže ure tako nastaviti, da šolski pouk nikakor ne trpi škode. Tu so pa tri slovenske ure na teden čez 2 meseca kar izpadle, tako malo je šolski oblasti mar natančnost gledé na slovenščino ali vestnost nam nasproti. S tem da so krajni šolski svet tako lepó potolazili, je pa učitelj seveda opróščen, da mu ni treba učiti, ker mu je nemogoče, ko ne zna slovensko. Zoper njega nihče nič nima, ker je miren in dober človek, ne pozna sovraštva, ker kot tujec ni še skvarjen, kakor naši poturčenci, ima dobro voljo, pa dobra volja mu ne pomaga, ker jezika ne zna, trpi veliko, opravi malo ali nič. Nekaterim pa je že vse eno, ali je za učitelja Slovenec odpadnik ali Nemec ali Francoz ali Kitajec ali Japonec, fanti bi rajše imeli Kitajca, da bi bilo bolj kratek čas. Eden je prav pogruntal: Če že nimajo učitelja, ki bi učiti mogel, pa je modrejši nobenega, bi se otroci vsaj delati učili. Pač edino le z nami Slovenci se upajo tako pometati kakor s potrpežljivim — osličkom. Da bi vendar vsi, ki so iste krvi z nami in iste vere, poprijeli se z nami krščanske narodne politike, potem bi se drugače delalo! Toda še niso vsi modri. Ofrava (ali morda hof-frava?) je menda rekla, ko je prišel novi učitelj, trd Nemec: „To je prav, se bodo otroci vsaj nemško naučili.“ To je pa modro. Pri tej imata okrajni in deželni šolski svet že popolno zaupanje, mislim, da jima popolno zadostuje, saj so se večkrat sklicevali na take izjave. Kaj pa porečejo prejšnji učitelji? Ali niso tudi samo nemško učili? Ali niso imeli dosti nemškega srca? Nekaj takih srotejev je, ki se jim pač samo po nemščini sline cedijo, in mislijo,

Godlja (razburjen): Pudelj idi takoj domu po sabljo, bomo jim pokazali!
Pudelj odide.

14. prizor.

Kmetje: Vi, župan nas hočete pretepati, vi! Sram vas bodi!

Gostilničarka: Za božjo voljo, ne pretepa!

Kmetje: Mi nočemo pretepa, a župan ga hoče.

Godlja: Bodite mirni! Čemu ste prišli sem?

Kmetje: Mar niste nas klicali? Čemu niste zborovali sami?

Godlja: Tiho! Če ne, pustim vas vse skupaj zapreti! Gospod Škric, idite po žandarje!

(Škric hoče oditi, a kmetje mu ne pustijo vun.)

Kmetje: Vi nas hočete zapirati?

(Klic: Vun ž njimi!)

(Učitelj uide, za njim poslanec, nato župan.)

Klic: Vun, vun!

Škric: Moj Bog, moj Bog, moja noga!

Pustite me, grem sam!

(Kmetje ga sunejo vun.)

Škric (zunaj): Moja noga! Proketo zborovanje!

15. prizor.

Kmet: Tako, zdaj bomo pa zborovali sami!

Drugi kmet: Nam vsaj ne bo treba poslušati neumnosti.

(Se vsedejo.)

Kmet: He, gostilničar, zdaj pa le sem z golažem! Tako sem sem razjezil, da sem postal lačen!

(Gostilničar odide in pride z golažem nazaj.)

Drugi kmet: Ta klobasar naj bi rajši delal klobase, kot da hodi v državni zbor neumnosti uganjati.

(Zunaj se slišijo koraki in Pudelnov glas: He župan, le korajžno se držite, jaz že pridem s sabljo!)

16. prizor.

Pudelj vstopi hitro in ko ne vidi več nobenega pri gosposki mizi se vstraši.

Kmetje (se smejejo): Ha, ha Pudelj, prepozno si prišel s sabljico. Glej župan je všel, všel! Ha, ha!

Pudelj (ježno): Vrgli ste ga vun, vi suroveži!

Kmet (prime Pudeljna za ušesa): Bom ti pokazal, kdo je surovež!

Pudelj (jokajoče in proseče): Nikar, nikar! Moja ušesa! Jaz moram storiti, kar mi ukaže župan!

Kmet: Kdo pa te plačuje, mi ali župan?

Pudelj: Prosim vas, pustite me, jaz sem na vaši strani!

(Kmet ga spusti.)

Drugi kmet: Zdaj pa pojdi sem, Pudelj,

in pij, vem, da imaš zmirom suho grlo!

Pudelj (se smeje): Pri tej vročini, in letal sem kot pes. (Pije.)

Kmet: Zdaj boš vendar enkrat postal pameten!

Pudelj: E, pameten sem bil že zmirom, a kaj pomaga, če ne smeš storiti vsega po svoji volji, kakor bi rad. Stori, kar ti velewa župan, ali pa poberi šila in kopita in idi v krtovo deželo, če hočeš. Moji ljubi, vi ne veste, kaj je

služba. Rad bi prijel zopet za šivanko, pa presneto že slabo vidim.

Kmet: Pa „glaže“ natakni!

Pudelj (se smeje): Včasih jih natakнем še preveč in vidim še slabše!

Kmetje: Ti si pravi Pudelj, ti!

Kmet (šaljivo): He, gostilničar, vi ste bili zadovoljni z današnjim zborovanjem, kaj ne?

Gostilničar: No, bodite pametni! Take klobasarije pa res še nisem slišal. In to je naš poslanec! Sramovati se ga moramo! Tudi jaz nimam več zaupanja v te ljudi! Samo ne vem, kako bi se jih odkrižal?

Kmet: Veste kaj, gostilničar? Najlažje bo takole. Od zdaj naprej naj se vaša gostilna ne imenuje več pri „Nemškem Nacelnju“, ampak...

Pudelj: Pri „ostalem golažu“.

Gostilničar: Ti si hudomušen, Pudelj!

Kmet: ... ne več pri „Nemškem Nacelnju“ ampak pri „Slovenskem kmetu“ in nič več vas ne bodo nadlegovali s svojimi Klobasariji in klobasarijami!

Pudelj: Tako je! Bravo!

Kmetje: Živio! Pri „Slovenskem kmetu!“ Bravo!

Gostilničar: Dobro! Še jutri bom dal napraviti napis, slovenski napis, pa ne samo napis, tudi jaz bom odslej odločno na slovenski strani, saj mi je pamet že zmirom tako velevala. In napis naj naznanja daleč naokrog, da je moja hiša slovenska hiša in da zahajajo v mojo gostilno pošteni slovenski kmetje!

Vsi: Živio slovenski kmet! Živio!

(Zapojo pesem: Hej Slovenci!)

Zagrinjalo pade.

če otroci le to slišijo, je pa vse dobro, pa se ne bojijo ničesar kakor Slovencev in slovenščine. So še taki tudi vmes, ki se hudujejo, če tisti, ki ve, resnico pove, kako stoji s šolo, ukom, vzgojo, z otroci in nočejo slišati obsodbe nemškutarije, ki nam toliko škoduje. Misel pametnih med nami pa je: Če bi nas nemščina osrečila, bi že davno zelo srečni bili; nemščino nam gospoda dosti vsiljuje, te nam ne manjka, nam je treba pogajati se le za svoj jezik, ki ga gospoda prezira, izpodriva. Če se jed „bula“ (sili), se ustavlja, pristudi, tako je tudi z nemščino; vsiljena reč ni dobra, še molitev ne preveč. Nemški učiti se, tudi špansko je vsakemu svobodno, kolikor mu drago, ali prvi je pri otrokih domači, materni jezik. Če bi v domačem jeziku učili, bi se otroci 10 do 100 krat več naučili, narod bi postal bolj omikan, spoštovan, premožen. Povsod se zboljšuje, posebno pa je treba pri pouku in vzgoji vse porabiti, kar služi v ta namen. Narodna misel prevzela je vse, posebno Italijane in Nemce, narodna vzgoja jim je najvišje, poprimimo se tudi mi tega sredstva, in popustimo staro že obrabljeno nemškutarijo! Tolikokrat sem slišal in bral, da šola more svoj namen doseči le, če šola in domača hiša delujeta skup, to je pa nemogoče, če so starši Slovenci, a šola nemška.

Očenaš državnega poslanca Zajfriza. Oče Fric, kateri si na Dunaju, zoperno je že tvoje ime, nikar nam ne vsiljuj nemških šol, naj se ne zgodi tvoja volja, kakor med Nemci tako med Slovenci. Daj nam vsakdanji slovenski kruh za našo mladino v šoli; odpusti od nas vse nemške učitelje in profesorje, nas ne pelji v skušnjavo, da te moramo vedno nadlegovati z interpelacijami; reši ugodno vse naše peticije in prošnje in konec bode vsega hudega. Amen. — Najbrž ta „molitvica“ ni bila najbolj všeč očetu Fricu, in zato tudi prošnjiki menda niso bili uslišani.

Iz Seifrizovega pašaluka. Seifriz sedi na svojem Miklavčevem kakor kak turški paša tam doli v Turčiji in gospodari po svoji mili volji, neglede nato, ali je prav, ali neprav, kar se godi pod njegovim paševanjem. Izvedeli smo slučaj, katerega posebno priporočamo c. kr. poštному ravnateljstvu v Gradcu, da se pobriga zanj. Prišel je na pošto na Miklavčevem — ekspeditorica je baje Seifrizova hči — naročnik „Mira“ in hotel odposlati naročnino, toda naročnine za „Mir“ niso hoteli sprejeti, dočim so sprejeli naročnino za neki drugi list. Tako torej! Poizvedovali bomo o tej stvari, in potem primemo dočitenika tako pošteno za njegova nemčurska ušesa, da bo pomnil, kedaj je stresal svoj velenemški žolč po c. kr. poštному uradu!

Globasnica. Dovolite gospod urednik, da Vam na kratko povem, kaj se je pri nas godilo dne 27. prosinca. t. l. Kakor znano, priredilo* je naše kat. slov. izobraževalno društvo predpustno veselico z jako zanimivim sporedom. Veselico so otvorili tamburaši iz Zagreba z „Naprej zastava Slave“, potem še par komadov, in glavna točka veselice se prične, namreč igra „Rokovnjači.“ Z uprizoritvijo težavne narodne igre so storili Globaščanje velik korak naprej na polju prirejanja gledaliških iger, vrhutega pa so podali narodnim društvom dokaz, kaj se da doseči z ustrajnostjo v narodnem delovanju. Z napetim zanimanjem smo sledili posameznim prizorom domačini in gostje, katerih je došlo od blizu in od daleč lepo število nad 400 oseb. Vsi igralci so izvršili svoje vloge jako dobro, nad vse pričakovanje pa so jo izpeljali igralci z glavnimi ulogami, Blaž Mozol, Nande, Bojec Polanica, Raitguzen, Štefan, dr. Burger, Gavrič, Poljakovna, Mulej in Rezika. Uspeh igralcev je bil torej v celoti popoln. Čast jim! Zares igra nam bo ostala v spominu in le čudili smo se, da se kaj takšnega da na deželi predstavljati, zakaj slišal sem iz ust izobraženca, da, kaj takšnega pač ni pričakoval. Tudi prosta zabava se je dobro obnesla, zato so skrbeli vrli tamburaši in pa pevci „Gorotanci“ iz Šmihela, kateri so nam zapeli par jako mičnih slovenskih pesmi. Razšli smo se pozno v noč s srčno željo, da bi naše društvo nam še večkrat priredilo enakih večerov. Ponosno sme biti društvo na lepi uspeh te narodne veselice, ki je pokazala plod dobre volje odborove. Čast in hvala mu!

Iz Globasnice. Kdo bi si mislil, da bo naša veselica tako zaslovela! Glej, glej, še „Štajerc“ jo proslavlja: ah, ah, teater, Marijina družba, podvojene občinske doklade, klativitezi, in ne vem kaj še vse je videl — no to pač vse spada med „Rokovnjače.“ Glej, dragi dopisunček, ko bi prej naznanil, da nimaš tistih 15 beličev za vstopnico, pa bi ti bili preskrbeli „ingresso libero“, da bi videl na lastne oči vso to „sodrgo.“ Da bi te krivo ne sodili, pa bi rajši ne bil naslovil svojega

dopisa iz Globasnice, ampak malo nižje, iz tiste vasi, kjer je navada pri fajerberkarjih, da plezajo po lestvi častnih stopinj, pa ne od spodaj navzgor, ampak od zgoraj navzdol. Da se poznamo! Heil!

Globasnica (Občni zbor). Preteklo nedeljo imela je tukajšnja posojilnica svoj občni zbor. V imenu načelstva poročal je tajnik o letnem delovanju ter omenil, da se posojilnica lepo razvija. Prometa je imela 40370 kron. Ker ima posojilnica lastno hišo in je letošnja poprava bila velika, iznaša čisti dobiček le 77 kron 57 v., kateri se priklapi rezervi. Zadržnikove šteje zadruga 60. Posojilnica je za naš kraj velikega gospodarskega pomena. Izvoli se zopet stari odbor ter se mu izreče zahvala in priznanje za njegovo požrtvovalno delo, ki je opravlja popolnoma brezplačno.

Velikovec. Predpustna veselica, katero je priredilo dne 3. t. m. društvo „Lipa“, se je nad vse pričakovanje dobro obnesla. S tem smo zopet Slovenci pokazali, da še živimo. Sploh se mora reči, da se je v zadnjem času v Velikovcu in okolici začelo dani. Slovenci in Slovenke, le na dan, kaj se bomo bali Nemcev in nemškutarjev, saj ti od nas živijo! Spored veselice je bil raznoličen. Društveni tamburaši vrli hrvaški fantje iz Zagreba, ki so pristopili k društvu, so nam tako izborno svirali, da se jim nismo mogli dosti načuditi. Le žal, da jih zopet izgubimo. A upamo, da si kmalu pomagamo z našimi mladeniči, ki so se že priglasili k tamburanju. Pevske točke so proizvajale društvene domače pevke, ki so prvo krat nastopile. Kljub kratkemu času, odkar so se vadile v petju, se mora reči, da moramo biti s tem prvim nastopom prav zadovoljni. Glavni točki veselice pa ste bili igra in srečolov. O igralkah, ki so v društvu prvo krat nastopile, je bila soglasna sodba, da so igrale kakor bi bile že pogostokrat nastopile. S komur sem govoril o igri, vsak je rekel: „Igrala pa so dekleta imenitno“. In zares druga za drugo so rešile svoje vloge kar najboljše mogoče. Zadnja točka sporeda je bil srečolov, ki je tudi vse zadovoljil. Raznih dobitkov je bilo do 150, ki so se deloma nakupili iz društvenega premoženja, deloma (dobra polovica) pa so bili darovani po raznih dobrotnikih. Gledalcev in poslušalcev je bilo do tristo, tako da moramo biti z udeležbo popolnoma zadovoljni. Društvo je imelo lep čisti dobiček, okoli 70 K, ki se porabijo v društvene namene. Tako smo se velikovski in okoliški Slovenci in Slovenke zopet enkrat prav po slovensko pošteno razveseljevali. Sedaj, ko imamo društvo, bo še večkrat kaj takega. Vsem pa, ki so kaj pripomogli k veselici, zlasti tamburašem, pevkam in pevcem, posebno igralkam in onim, ki so darovali lepe dobitke, se izreka najprisrčnejša zahvala! Bog plačaj!

Od Božjega groba. Štiri mesece je že minulo, odkar je nas zapustil naš šolski vodja Paulič. Slovenska burja ga je spihala od nas v nemško Šlezijo. Tam je menda mislil najti mir med Nemci. Ali varal se je. Ta goreči slovenski delavec za nemški blagor, ni našel tam posla, ker poštteni Nemci ne marajo za narodnega izdajalca. Prestavljen bo menda marca t. l. v Velikovec, da bo ondi pripravljaj in ponemčeval svoj narod za nemškega boga. Kako pa je bilo, da je on njemu tako ugodno službo pri Božjem grobu zapustil, kjer je imel še zraven dve posestvi, na enem celo gostilno? To je bilo tako-le: Ko so se bližale občinske volitve, je zastavil liberalno-nemškutarske odbornike v svoj prid in za te neutrudno agitiral. Ko je nastopil dan volitve, je jako osorno postopal proti volilcem, da so ga celo njegovi popustili in z nami volili in ni prišel ne eden v odbor. Ta poraz ga je tako iznenadil, da je svojim pristašem obupno zavpil: „Nisem verjel, da imam v naši občini tako nezaupanje“. Nato je za drugo službo kompetiral. Nisem videl mokrega očesa pri njegovim odhodu, menda zato ne, ker je izdajalec svojega naroda in sovražnik svoje vere.

Od nekod. Vprašam g. gostilničarja pri Božjem grobu: ali ste tudi g. Sajfriza, katerega ste pri dopolnilni volitvi tako toplo priporočali in ga tudi volili, s takim naganjanjem vabili k našemu „Pauernbalu“ kot nas? Menda bi bili koj naši krajcarji najboljši? Pa prepozno! Prostori so bili menda bolj prazni?

Dobrlavas. Imeniten občinski odbor imamo. Komandira ga oni mogočneš, ki vedno pravi, če kdo hitro ne umre: „Al, še ni krnil?“ Tako mi je začel praviti moj tovariš, ki v tej vasi biva. Bilo pa je takole: Dobrolski fantje, že pristni Nemci, če ravno „niks kenen“, so po noči vpili in so bili in motili nočni mir sredi vasi, da omenjeni gospod ni mogel spati. Slučajno sta se pa

dva iz sosedne vasi v istem času vračala iz gostilne domov. Dobrolski junaki (!) takoj uderejo za njima, da bi ju meninici tebinici namlatili (Cel šop na dva — heil!) Drugi fantje iz sosedne vasi so ali prej ali pozneje odšli. Kdo je motil mir? Seveda fantje iz sosedne vasi, tako je rekla bistra glava in odbor je prikimal. Domače fante je odbor obsodil na 24 ur zopora, vse fante iz sosedne vasi bi naj pa sosedna občina obsodila, jih pa ni mogla, ker ni imela za kaj. Zdaj spet zahteva oni mogočneš, sosedni fantje morajo biti kaznovani — ker dobrolske purgarje pitajo s svojimi denarji — in diktirala se je vsem sosednim fantom kazni tudi 24 ur. Čudno se mi zdi, da je župan, razumen mož, mogel v to pritrditi. Toda urezali so se. Sosednim fantom ne pade srce kar v hlače, kazni niso sprejeli in občinski očetje, da se niso še bolj urezali, so morali „narediti rikcug“.

Spodnji Dravograd. Dne 22. listopada m. l. ko smo imeli tukaj občinsko volitev, se je v prvem razredu, v katerem so zmagali nemški nacionalsci z enim samim glasom večine, vložil od slovenske stranke proti pooblastilu častnega občana protest. Dobili smo sedaj rešitev od visoke deželne vlade, da omenjeno pooblastilo ni veljavno, zato ker je častni občan, a ki stanuje v Gradcu, upokojen in ni bil službeno zadržan priti k volitvi. Vršiti se mora za prvi razred nova volitev. Da javnost izve, kdo je ta častni občan, povemu tukaj, da je ta mož g. Murrmayr bivši c. kr. okrajni glavar v Volšpergu, in tega moža je morala višja oblast šele poučiti, da sedaj živi v pokoju, ima časa dovolj, priti sam k volitvi. Ne samo v prvem, tudi v tretjem razredu so se posluževali nasprotniki nepostavnih pooblastil, a ker je bila ogromna večina na naši strani, se proti volitvi v tretjem razredu ni vložil rekurz.

Prijatelje citer opozorjamo na izredno nadarjenega češkega skladatelja Josipa Formáneka, katerega skladbe vzbujajo sedaj splošno pozornost. Že slavni Smetana ocenil je jako laskavo njegove prve skladbe v praškem glasbenem listu: „Hudebni listy“, l. 1871, št. 28. Formánek je namreč prvi, ki je prišel na idejo in obenem tudi dokazal, da je mogoče igrati na ednih citrah večglasno (polifonično). Polifonija pa je vrhunec glasbene umetnosti. Kdor se zanima za polifonično igranje na citrah, najde potrebno navodilo v skladateljevem: „Návod ku polyfoni hře na citeru“, ki obsega dva dela. V teoretičnem delu (pisanem v češkem in nem. jeziku) nam razlaga skladatelj o legi in prstokladu leve roke in različnih na novo vpeljanih znakih, praktični del pa obsega 21 metodičnih vaj in dve krasni polifonni skladbi: Hovár láski (Valse-Intermezzo) v prosti obliki in prvi stavek sonate v F-duru. Oba dela staneta 4 krone. Skladbe je dobili pri skladatelju: Jos. Formánek, Strakonice na Češkem.

Društveno gibanje.

Tamburaško društvo „Bisernica“ v Celovcu ima svoj letni občni zbor v soboto, dne 23. februarja ob 8. uri zvečer v gostilni pri „Zlatem studencu“, Lidmanskega ulica v Celovcu. Spored: Poročilo odbora, volitev novega odbora, razno. Po sporedu prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dobrlavas. Na kvaterno nedeljo, dne 24. t. m. popoldne po blagoslovu priredi naše kat. slov. izobraževalno društvo svoj I. letni občni zbor s predavanjem in petjem. Na sporedu je tudi volitev novega odbora in predložitev računa. K obilni udeležbi vabi odbor.

Izobraževalno društvo „Lipa“ v Velikovcu priredi v nedeljo dne 24. svečana 1907, popoldne ob 1/24 uri v prostorih „Narodnega doma“ v Velikovcu društveno mesečno zborovanje. Predavalo se bode o volitvah. Vstop dovoljen samo članom in vpeljanim gostom. K obilni udeležbi se vabijo vsi člani. — Odbor.

Šmihelj nad Pliberkom. Kot slov. izobraževalno društvo za Šmihelj in okolico, priredi zborovanje v nedeljo, dne 17. t. m., takoj po popoldanskem blagoslovu v prostorih posojilnične hiše. Vsi fantje in možje, kateri še niso pristopili k temu društvu, naj se gotovo ta dan dajo brez pomisleka zapisati kot društveniki, ker le v društvu je moč. Časniki in razne lepe poučne knjige se dobijo lahko vsako nedeljo pri društvenem tajniku. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dopisi.

Iz libeliške občine. Sedanji moderni svet je pač tak, da se vsak sam šteje za najmodrejšega pa se mu to prizna, ali pa ne. Le kmetstvo ljudstvo večji del se samo sebe ne razume in ne vé ali je res tako neumno, kakor se ga obsoja. Velja namreč pri onih ki se štejejo za napredne, navada, ako se hoče predstavljati neumnega človeka, da se navadno reče: Si neumen kakor en „paver“ ali pa naravnost „paverski trep.“ Jaz sam o sebi ki pišem te vrstice s svojo okorno roko in kmečko pametjo, tudi ne vem, kaj bi rekel, pišem, ali bo prav, ali ne prav, samo na to pač gledam, kar pišem, da je čisto po mojem prepričanju, in ne mislim nikomur učiniti s tem krivice. Povod k temu pisanju mi daje sedanji čas (v pravem pomenu besede), zgoraj omenjene lastnosti in pa kar vidim v sedanjem času okoli sebe, slišim govoriti in berem v časnikih, na katerih naročbo se je nižje ljudstvo zdaj k novemu letu prav pridno vabilo. Zaradi te vne marsikdo ni vedel za ktere bi se odločil ali kam bi potegnil. Iz tega se da po mojih mislih sklepati, da smo kmetje vendar še nekaj, da smo nekaj vendarle vredni, pa bodimo kakoršnikoli, neumni ali modri. Pa jaz sem prišel pri tem do prepričanja, da se od nas kmetov zahteva, kakor se komu potrebno zdi, o be lastnosti. Da bi naj bili modri in poučeni, to se želi očitno in naravnost, odkrito; pa še več je takih vabilcev, ki žele, da bi bili mi po njih volji modri, za svoj del ali naše koristi pa prav prokleto neumni in slepi. To se želi pa za našim hrbtom. Pa ne samo časnikarji so taki, tudi drugi n. pr. pri volitvah vsake vrste, kandidati in mogočnejši, ki se od naših žuljev rede in bogate in se z našo pomočjo vzpenjajo do časti in veljave, potem nam pa fige za hrbtom kažejo, pa še celo klofute dajejo zato v zahvalo. Zatorej, neumneži, združujmo se kar po vrsti in si kličimo vedno: pozor! pozor! Saj veste, ljubi tovariši in moji ljubi rojaki, kako nam je šlo dosihdob; stori, kar se ti po postavi ukazuje pa plačaj, jezik za zobe in mir besedi. Če ti je to naravnost v škodo, kar pomagaš plačati in vzdrževati je vseeno, ker se ti naredi na umeten način obroček v nos, da se te pritegne s silo kamor nas hočejo. Ako bi rekel, tako pa ni po božji pravici ali volji bolj postavi, ti potem pokážejo tole: §. Tako je, se ne da prenarediti, čeli „crkneš“ prej, potem se bo še le zgoraj tisti paragraf stegnil. To nam še znajo prav odkritosrčno v obraz zabrusiti z zasmehovalno škodoželjnim veseljem. Ob časih volitev, kako se pa takrat znajo smukati okoli nas, ja, tedaj jih je pa sama strd in smetana. Ko bi to ne vtegnilo izdati, so pa tudi taki kakor smola. Tedaj se nagibljejo, kakor nam drago, prilizujejo na vse načine, celo odkrivajo se ti in pozdravljajo te z nazivom gospod, gospod, čeravno na skrivnem misli: še cokel nisi vreden, in te slepi, da boš potem rokavice imel in očala, kakor on, ako boš njega volil. Kar se mene tiče, ljubi prijatelji in rojaki, ali sem neumen ali kakor če, se bom držal tega pravila ob volitvah: ta je moj mož, kdor z menoj čuti in z menoj vred trpi v enakih zadevah, kakor jaz, in ga to žuli, kakor mene, se ve izkazati in se zna več ali pa vsaj toliko oprijeti najodločnejše izdatnih sredstev, da se našemu slabemu položaju pride v okom. V mnogih, prav mnogih zadevah se nam slovenskim kmetom na Koroškem godi krivica, posebno pa v sedanjih razmerah, ko tako manjka za delo ljudi ali poslov, in tako hudo tepe naša osemletna ponemčevalnica, potujčevalnica in zatrepalnica, naših otrok šintarica in naša oderušnica, — naša ničvredna šola. Čitajoč časnike sem prišel do prepričanja, da smo kmetje podobni izgubljeni kravi, pa dobri molznici, ki jo želi vsak molziti, hrane si pa naj le sama poišče, pa ne tam pri tistem, kateri je od nje dobil največ masla. Pesnica je pribita: obljub je veliko, izpolnitve nič in pa še bič. Dokazati se da: vse se zanima za nas ob važnih prilikah, ko se pa gre zato, da bi se nam kaj pomagalo, tedaj se pa prepirajo tako dolgo, da nazadnje ne dobimo nič. Celo iz domovine bi nas radi vrgli. Vse je le zvijača in hinavščina naših nasprotnikov. Eden takih lažljivih hinavcev — je n. pr. „Štajerc“. Tega časnika ali „giftne krote“ si jaz ne naročujem in tudi ne svetujem nobenemu svojih prijateljev si ga naročiti. Jaz bi ga tudi ne bral, ko bi me ne bil napeljal neki slučaj na to. To je prišlo tako: Prišel sem dne 17. januarja v Libelice po opravku in sem jo zavil v gostilno na pošti p. d. k Bricu, Ko vstopim, me pozdravijo domači lepo po slovenski šegi. Za nekaj časa vstopi neki gospodič in pozdravi domače v nemškem jeziku z „guten Tag“. Jaz si mislim: ta gospod je pa že gotovo onkraj Drave izmed

Nemcev. Na klukah na steni so viseli nekateri slovenski listi, med njimi „Mir“ in „Štajerc“, No si mislim, to je pa pripravno kakor se malo kje najde. Kar me nekaj zopet preseneti. Prišli Nemec se ogleda po listih in si izbere in vzame enega s kljuko. „Štajerca“ si je izbral. Čudno, si mislim, ta Nemec, ki ne razume slovensko in izključno le nemško govori, se loti slovenskega berila „Štajerčevega“, in pa, kakor je videti, šele s pravim zanimanjem. Ko mu natakara postreže z južino, je skoro poleg branja pozabil jesti. Na to ga pride deklica in pozdravi pridnega bralca z „guten tag, gut appetit, her lerer“. No sedaj sem bil na jasnem; bil je vaški učitelj, le tega nisem vedel, ali mu je deklica voščila dober tek za „Štajerca“ ali za juho, ki ga je že mrzla čakala. No, pa bodi, kar že hoče, gliha pač vkup štrih. Ko učitelj pojužina, obesi list nazaj na kljuko in odide. Potem premaga tudi mene radovednost, zato vzamem list v roke misleč, ako ga enkrat berem, me menda zavoljo tega ne bo vrag vzel. „Štajerc“ opominja svoje somišljenike, da bo z letošnjim letom nastopila čisto nova doba z volilno reformo. S tim pride preprosto ljudstvo do veljave, in mogotci nas ne bodo več tako kakor slej držali v kleščah. Potrebno pa je prej kmete politično napraviti zrele in potem naravnost nje prašati za voljo, se bo pa odločilo. Kmet naj kmeta voli, kmet naj kmeta zastopa. To se mi je še prav dopadlo, ko bi temu zvitorga zato bilo tudi v resnici i. t. d., ker mu pa ni, kakor sem se v njegovih sledečih predalih temeljito prepričal. Druge reči so bile večidel samo ostudni napadi na duhovnike, ki se mi jih gnusi omenjati in druge stvari, ki jih nočem ponavljati, razun zasedanja našega koroškega deželnege zbora v Celovcu. To me je jako zanimalo. Kako se je naš gospod poslanec Grafenauer za nas zavzemal zaradi naših neumnih 8 letnih šol; da naj se ta čas skrajša in da je bil proti hitri obravnavi zadeve učiteljskih plač. „Štajerc“ ga imenuje n. d. u t e g a p r v a k a in dalje hvalisa dr. Steinwenderja, „ki je stopil temu nadutemu prvaku odločno na prste“, ko mu je baje povedal: „poslanec Grafenauer je le samo zato nasproti 8 letni šoli in povečanju učiteljskih plač, da si zadobi simpatij pri nezavedni masi. Gospod poslanec Grafenauer, prav lepa vam hvala, da se potegujete za našo korist! „Štajerčevo“ neumno zabavljanje Vam ne bo odvzelo naših simpatij. Mi vam popolnoma zaupamo, ker vemo, da Vam ni za čast in hvalo, temveč le zato, da pomagate kmečkemu ljudstvu! Ti „giftna krote“ si se pa zdaj lepo izdala, naj vzame oba vrag, dr. Steinwenderja in tebe. Ali smo mi tedaj vajina nezavedna masa? Ali vidva plačujeta, vzdržujeta nam šole proti naši volji, nam naravnost v škodo? Iz prvega v tistem članku poučuje ta „krota giftna“, kako treba ljudstvo napraviti politično zrelo, kmet naj kmeta zastopa i. t. d. Mi že nočemo takega kmeta za našega zastopnika, ki bi ga nam ti v zgodel. Naj izve tudi tisti dr. Steinwender, da mi tedaj ne bomo proti njegovemu predlogu, ako on plača učitelje iz svojega žepa, in od njega plačani učitelji nas in naše otroke pustijo pri miru, ako jih ne smejo po naši volji učiti in sicer tako učiti, da bi kaj uspeha imelo, da se ne bi celih 8 let zgolj čas tratil posebno zadnji dve leti, ko bi nam otroci že lahko bili v pomoč pri delu. Tak škric pač ne ve nič, kako nam kmetom gre, ali pa vedeti noče. Vi pa od nas izvoljeni gospod poslanec Grafenauer, ne odjenjajte in tirjajte kar nam po pravici gre. Vi veste in mi vemo, za kaj smo vas volili, in zato stavimo še v prihodnje v Vas naše zaupanje! Bog Vas živi!

Gospodarske stvari.

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo.

(Dalje.)

Mešanice trav in detelje sejemo za enoletno, za dveletno, ali pa za večletno košnjo.

Za eno — in dveletne košnje je najboljša zmes semena domače detelje in laške ljuke ali pa mačjega repa. Pri teh mešanicah je vzeti $\frac{1}{4}$ travnega in $\frac{3}{4}$ deteljnege semena.

Za večletno rabo je vzeti trpežnih detelj (lucerna ali esparzeta), in večletnih trav (pasje trave, laške ljuke, francoske pahovke). Laška ljuka je najbolj pripravna trava za mešanje med lucerno, ker je izmed vseh vrst trav najbolj rastna, in ker daje, kakor lucerna, na leto 3—4 košnje. Le škoda, da laška ljuka v 3—4 letih izgine. Mešanica lucerne in pasje trave pa trpi po več let,

in je posebno dobra za take kraje, kjer sama lucerna dobro ne uspeva. Mešanica esparzete in francoske pahavke je večletna, in uspeva tudi v prav suhi in kameniti zemlji.

Za večletno košnjo se sejejo tudi različne travne zmesi in detelja skupaj. Če vzamete 2 tretjini travnega, a 1 tretjino deteljnege semena, potem si napravite že travnike, na katerih kosite lahko pri umnem obdelovanju leto za letom in sicer vsako leto po večkrat.

Koder zmanjkuje spomladi klaje, tam je umestno sejati za zeleno krmo goveji živini sledeče rastline: rž, oves, ječmen, turšico, ajdo, grašico itd., ali pa različne zmesi navedenega semena. Vsa taka in enaka klaja se mora zgodaj kositi, dokler rastline ne odrevene.

Koroškim slovenskim hranilnicam in posojilnicam. Od mnogih strani se nas poprašuje, ako je naš član Posojilnica v Radovljici, registrovana zadruga z omejeno zavezo na Kranjskem in njena podružnica na Jesenicah? — Da ni potreba vsaki naši zadrugi posebej odgovarjati, naznanjamo s tem, da ni nobeden navedenih zavodov naš član ter da nimamo mi nikakega vpogleda v njuno poslovanje. Imenovani zavod pa dosedaj tudi ni član kake druge zadrugne organizacije. Revizijo je izvršil pri istem po naročilu sodišča neki zavarovalni uradnik. Toliko v znanje! Zadruga zveza v Celju.

Listnica uredništva.

Gg. dopisnikom: Prosimo kratkih, jedrnatih, stvarnih poročil. Ne pišite nam na dolgo in široko raztegnjenih dopisov o dogodkih, ki se dajo v par vrstah popolnoma dobro opisati. Odslej bomo take dolge, največkrat ravno vsled njihove raztegnjenosti zelo voden dopise ali skrajšali do zadnjega, ali pa vrgli v koš. Drugi dopisniki vendar tudi hočejo imeti prostora za svoje dopise. Prosimo torej, da se to upošteva.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica za Št. Štefan na Zili in okolico, reg. zadruga z neomejeno zavezo, bode imela svoj

== letni občni zbor ==

na prvo postno nedeljo, t. j. dne 17. svečana t. l. ob 2 $\frac{1}{2}$ uri popoldne v hranilničnih prostorih pri Korperju v Št. Štefanu na Zili s ledečim sporedom:

1. Računsko poročilo in odobrenje računskega zaključka;
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev novega odbora.
4. Razni nasveti.

Vse zadržnike vabi k obilni vdeležbi
načelstvo.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica za Št. Janž in okolico v Št. Janžu v Rožu bode imela svoj

XV. letni občni zbor

prvo postno nedeljo, t. j. dne 17. svečana t. l. ob $\frac{1}{4}$ uri popoldne pri Tišlerju v Št. Janžu s sledečim sporedom:

1. Poročilo delovanja leta 1906 in odobrenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
4. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi vse zadržnike odbor.

Kupujte

PARAMENTE

le pri tvrdki

JOS. NEŠKUDLA

protokoliranem velezavodu za izdelovanje cerkvene oprave

v OLOMUCU.

Dobavlja paramente 20% cenejše od vsake avstrijske tvrdke. Dobavitelj Njene c. in kr. Visokosti nadvojvodinje Izabele na Dunaju in 16 stolnih kapiteljskih cerkev v Avstriji in na Ogrskem.

Poskusite
in priporočite
== izdelke ==

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

*Naj toče majhen sem močic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Ker sem Kathreinerjevo kavo pil.*

Pristna
samo v izvirnih
zavojih z imenom
Kathreiner.

Nihče naj bi ne pil
močno razburjajoče
zrnate kave nemešane!
**Kathreinerjeva
Kneippova
sladna kava**
sama se je obnesla za
najokusnejšo primes,
ki lahko
prebavna,
redilna in
krvotvorna
speši zdravje.

Otroke bi bilo
samo še navajati
Kathreinerjeve
kave.

Vsi p. n. čast. župni uradi in samostani
se najuljudneje prosijo, da ne naročujejo ino-
zemskih izdelkov, kadar rabijo

stenje za večno luč

temveč si nabavijo novi cevasti steni

„EXCELSIOR“

ki ima nasproti Guillon-stenju prednost, da
gori tudi v manj vrednem olju. Cena škatlici,
ki zadostuje za eno leto, je samo K 2.—.
Nadalje priporočam popolne aparate za
večno luč, kristalne svetilnice, najfinejše
olje, stenje za večno luč à la Guillon,
impregnirano ogilje za kadilnice, kadilo,
voščene sveče itd.

Viktor Iraš,

izdelovalec cerkvenih potrebščin,
TREIBACH (KOROŠKO).

Č. g. Filip Streiner, kn. šk. duh. svetnik, inspektor
in župnik, piše v svojem pismu z dne 27. nov. 1906:

«Naznanjam Vam, da sem z Vašimi stenji »Excel-
sior« zelo zadovoljen. Gori tudi prav dobro v na-
vadnem olju, mnogo boljše kakor Gersheimovi in Guil-
lonovi. Ravno tako sem tudi zadovoljen z oljem in
kadilom, ki sem ga naročil pri Vas.»

Čast. župni urad Polom na Kočevskem piše z dne
28. nov. 1906:

«Zahvaljujem se Vam za svojočasno pošiljko stenjev
»Excelsior«. Ti stenji so zares uporabni tudi za manj
vredno olje, v katerem francoski stenji ne gori. —
Prosim, da mi pošljete . . .»

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja, krmilno varstveno
sredstvo, se dobiva pristno pri trgovcih le
pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalec
ga primeša k rmi vsaki domači živali. Naj-
višje medalje na razstavah in tisoče zahval-
nih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se
dosežejo z mastinom.

Tovarniška zaloga: **Lekarnar Trnkóczy,**
Ljubljana.

Trikrat odlikovan s srebrno svetinjo.

J. KOPAČ, svečar v Gorici,
ulica sv. Antona št. 7,
priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrb-
ništvom ter g. trgovcem
pristne čebelno-voščene sveče
kilo po K 5.—. Za pristnost teh sveč jamči s svoto 2000 K.
Kadilo, steni, steklo za večno luč, sveče slabije
vrste, zvitke za pogrebe po dokaj nizki ceni.
Pošilja prosto embalaže in poštne.

Lovske puške

vseh sestav, priznana
delo prve vrste, z naj-
boljšim strelnim učin-
kom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Prof. Pawlow je dokazal

da je zdrav tek prvi in najmočnejši pro-
bujevalec razločujočih želodčnih živcev.
Zelo želodec krepeče in tek vzbujajoče
delujejo pristne

Brady-jeve želodčne kapljice

Priznano sredstvo pri slabem teku, na-
petju, gorečici, preveliki tvorbi kislin,
glavobolu in želodčnih bolečinah, slabi
prebavi in njenih posledicah. — Dobivajo
se v lekarnah. **C. Brady, lekarnar, Dunaj I.,**
Fleischmarkt 1-385, razpošilja 6 steklenic
za K 5.—, 3 dvojnate steklenice za K 4-50
poštne prosto.

Vsem, ki se čutijo
opešane in oslabele,

so nervozni in brez energije, daje
Sanatogen

nov življenski pogum in življensko moč.
Več kot 3000 profesorjev ga sijajno pri-
poroča. Dobiva se v lekarnah in droge-
rijah. Brošurice razpošilja zastoj in
poštne prosto **Bauer & Cie, Berlin**
SW 48, in glavno zastopstvo

G. Brady, Dunaj I.

Gostilna

„pri zlatem studencu“

Lidmanského ulice št. 8

v Celovcu.

Podpisani priporočam prečastiti duhovščini
in slavnemu občinstvu

= svojo gostilno =

v kateri bom svojim cenjenim gostom vedno
postregel z izborna pijačo, dolenj-
skimi, štajerskimi, avstrijskimi, ti-
rolskimi vini in pivom iz Schleppejeve
pivovarne v Celovcu ter z vedno svežimi
gorkimi in mrzlimi jedili. Prenosišča
po nizkih cenah. Prostorni hlevi in veliko
dvorišče za izpreganje.

Vsako sredo slovenski klubov večer.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Janez Otič,

gostilničar „pri zlatem studencu“.

Poštne hran. račun št. 45.867.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

uraduje vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6 ure po-
poldne, ob nedeljah pa od 8. do 12. ure dopoldne v lastni hiši št. 81.

Hranilne vloge obrestujejo se po

4 ¹/₂ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod iz lastnega. Za nala-
ganje denarja so tudi položnice poštno-hranilničnega urada na razpolago.

Posojila se dajejo na hipotekarni kredit po 5 1/4% in na osebni
kredit pa po 6%. Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica ima tudi svojo

podružnico na Jesenicah

v Hrovatovi hiši št. 96.

Uraduje se vsak dan, kakor v centrali. Vsled otvoritve karavanske
železnice se nudi Korošcem ugodna prilika za sigurno nalaganje denarja.

Denarni promet v letu 1905 K 3,200.000. Stanje hranilnih vlog v letu 1905 K 1.877.859.

Otroci ob tem izvrstno uspevajo in ne trpe
na motenju prebavljanja.

Kufekejeva

Se obnaša izvrstno ob
bljuvanju, črevesnem
kataru, driski itd.

Priporoča je na tisoče domačih in inozemskih
zdravnikov.

**moka za
otroke**

Najboljše živilo za
zdrave in na želodec
bolne otroke.

Naprodaj po lekarnah in drogerijah.

Tvornica diet. živil **R. Kufeke,**
Dunaj I., in Bergedorf-Hamburg.

Kufekejeva